

VANHAN LAUKAANTIEN INVENTOINTI
INVENTOINTIRAPORTTI

Museovirasto
Auli Tourunen
4.-12.6. 1998

1. JOHDANTO

1.1 Vanhan Laukaantien historia

2. INVENTOINTI

2.1 Inventoinnin suorittaminen

2.2 Inventoinnin tulokset

3. YHTEENVETO

3.1 Vanhan Laukaantien nykytila

3.2 Uhkatekijöitä ja suojelua

3.2.1 Uhkana umpeenkasvu

3.2.2 Muita uhkatekijöitä

3.2.3 Suojelun nykytilanne

3.3 Kehitysnäkymiä

LÄHDELUETTELO

Kirjallisuus

Suullinen tiedonanto

Arkistolähteet

Karttalähteet

LIITTEET

Kartat 1-9

Kuvaluettelo

1. JOHDANTO

1.1 Vanhan Laukaantien historia

Vanhaksi Laukaantieksi kutsuttu tieura kulkee Äänekosken (ent.Laukaan) Koiviston kylästä Vehniän ja Palokan kautta Jyväskylään, sieltä Muuramen ja Korpilahden kautta Jämsään ja edelleen Tampereen seudulle.¹ Se on ollut olemassa mahdollisesti jo 1500-luvulla.² Ensimmäiset dokumentit siitä ovat 1600-luvulta. Vanhan Laukaantien talviura on ollut käytössä ainakin vuoden 1640 keväällä, jolloin Pietari Brahe matkusti sitä pitkin Rautalammilta Muuramen ja Jämsän kautta Turkuun³. Kesätienä se on merkitty kartalle ainakin vuonna 1696.⁴ Vaikka Vanhan Laukaantien talvi- ja kesäurat kulkivat samansuuntaisesti samojen paikkakuntien läpi, ne eivät yhtyneet kuin kahdessa paikassa Keski-Suomessa: Painaan pitkällä sillalla Korpilahdella ja Muuramen kankaalla⁵.

Pysyvä asutus on tullut Muurameen 1400-luvulla ja 1500-luvun lopussa oli koko Laukaantien alue asuttu, joten tien olemasaolo jonkinlaisena vakiintuneena kulku-urana 1500-luvulla on mahdollista.⁶ Ensimmäisenä perustettiin 1400-luvulla Muurameen Muuramenjoen eteläpuolelle Lullin ja todennäköisesti Saaren tilat. Muuratjoen pohjoispuolelle syntyi 1500-luvun alussa kaksi taloa, Mikkola ja Kauppila.⁷ Jyväskylässä tien varrelle sijoittuvia vanhoja taloja ovat mm. Mattila, Huikko ja Tourula, kaikki perustettu viimeistään 1500-luvun lopussa.⁸ Palokassa 1500-luvun asutus oli keskittynyt Kaijolanien juurelle. Asutus levisi koko kannakselle ja 1600-luvun alkuun mennessä Palokassa oli jo seitsemän taloa: Mankola, kaksi Rutalaa, Mikkola, Mäkelä, Mannila ja Kaijola.⁹ Vehniän tila Laukaan Vehniän kylässä on ollut olemassa viimeistään vuonna 1570, ja Muhluniemi Koivistossa viimeistään vuonna 1593.¹⁰ Muuramessa on ollut neljän talon ja Jyväskylässä kymmenen talon kylä 1560-luvulla. Vehniällä on ollut yksi yksittäistalo.¹¹ Tärkeimmät keskukset Laukaantien varrella 1700-luvulla Korpilahdelta pohjoiseen olivat Muurame, Jyväskylä ja Koivisto.

Vanhaa Laukaantietä on 1700-luvulla käytetty ainakin markkinatienä aluksi Tammerkosken ja myöhemmin Jyväskylän markkinoille. Tien varrella oli kestiekivareita, joten tietä ei ole käytetty ainoastaan paikallisliikenteeseen.¹² Laukaan Koiviston kylä oli 1700-luvulla liikenteen solmukohdassa: Vanhasta Laukaantiestä haarautuivat tiet pohjoiseen Viitasaarelle, länteen Saarijärvelle ja itään Rautalammille.¹³ Vaasa-Koivisto-Kuopio postitie valmistui vuonna 1786 ja samana vuonna Koiviston Muhluniemen taloon perustettiin postikonttori.¹⁴ Vanha Laukaantie menetti kuitenkin asemansa Jyväskylästä pohjoiseen kulkevana valtavylynä, kun Jyväskylästä suoraan Laukaan kirkolle johtava tie valmistui 1758. Jyväskylä kasvatti merkitystään 1800-luvun alussa alueen keskuksena ja sai kaupunkioikeudet 1837. Jyväskylä-Saarijärvi-tie valmistui vuonna 1874 ja Vanhan Laukaantien pohjoisosa menetti lopullisesti valtakunnallisen merkityksensä.¹⁵

Laukaantien kulkusuunnalle ei ilmeisesti 1700-luvulla ole tehty suuria muutoksia. Se raivattiin kärrytieksi viimeistään 1780-luvulla.¹⁶ Tien suuntaa on 1800-luvulla korjattu useampaan otteeseen. Jyväskylän ja Muuramen välillä kierrettiin pahimpia mäkiä vuonna 1835 ja Jyväskylässä vuosina 1845-47, jolloin Keljossa kierrettiin Jokipakanmäki tekemällä uutta tietä vanhan tien länsipuolelle.¹⁷ Vuonna 1874 valmistunut Jyväskylä-Saarijärvi-tie noudattaa suurimmalta osin

¹ esim. Wallin 1893, s.84

² Suomen teiden historia I, s.56

³ Berndtson 1965, s. 425

, MV, RHO. Ruotsin sota-arkistot.

⁵ Antila 1992, s.20

⁶ Ruuskanen 1989, s.72. Berndtson, s.246

⁷ Berndtson 1965, s.72

⁸ Berndtson 1965, s. 240

⁹ Berndtson 1965, s.241

¹⁰ Berndtson 1965, s.129, 222

¹¹ Suomen Historiallinen Seura. Käsikirjoja VII, kartta 2.

¹² Berndtson 1965, s.427, 431

¹³ Wallin 1893, s.85

¹⁴ Pietiäinen 1988, s.184-185

¹⁵ Antila 1992, s.20-21

¹⁶ Antila 1992, s.20

¹⁷ Ruuskanen 1989, s.181 Ilmeisesti silloin on kierretty myös Partastenmäet, sillä vuoden 1843 kartassa näkyy Partastenmäet kiertävä tie, mitä ei vielä vuoden 1793 kartassa ole. K-S MMA.Muurame 2 ja 2f. Lappalainen 1977, s.398. KA. STO AD 582/184

Vanhan Laukaantien linjausta, mutta oikaisee Keski-Palokassa Alvajärven rantaa kiertäneen mutkan.¹⁸ Tietä parannettiin 1900-luvun alussa autoliikennettä varten, ja 1930-luvulla aloitettiin nelostien rakennus- ja kunnostustyöt.¹⁹

2. INVENTOINTI

Vanha Laukaantie on Keski-Suomen vanhin maantie. Tien synty ja alueen vanhin asutus liittyvät kiinteästi yhteen. Tie ja sen muutokset kertovat asutuksen painopisteistä ja niiden muutoksista. Vielä nykyään Vanhan Laukaantien vaikutus näkyy alueen asutusrakenteessa. Tie on siis arvokas muinaisjäänne, jonka inventoinnin tarkoituksena oli kartoittaa tien kulku, nykyinen kunto ja suojelutarve.

2.1 Inventoinnin suorittaminen

Nyt inventoitu tieosuus ulottuu Korpilahden pohjoisrajalta Äänekosken Koivistoon. Tie kulkee Muuramen, Jyväskylän, Jyväskylän maalaiskunnan, Laukaan, Uuraisten ja Äänekosken kuntien alueella ja kattaa peruskarttalehdet 3211 03, 3212 01, 3212 04 - 06 ja 3221 04-05. Tutkimusalue rajattiin käytettävissä olevaan aikaan nähden sopivaksi. Lisäksi kyseisellä alueella tullaan lähitulevaisuudessa rakentamaan nykyisen nelostien korvaavaa moottoritietä, joten Vanhan Laukaantien kartoittaminen on ajankohtaista.

Vanha Laukaantie mainitaan useissa kirjallisuuslähteessä, mutta tarkempaa selvitystä sen kulusta tai nykyisestä kunnosta ei ole tehty. Kirjoista löytyvä tieto on varsin fragmentaarista. Karttamateriaalia löytyi koko tiealueelta viimeistään 1700-luvulta tai 1800-luvun ensimmäiseltä vuosikymmeneltä (isojakokartat). Ongelmallisia olivat ne tienpätkät, jotka sijaitsivat läänien tai kylien rajoilla tai kulkivat asumattomilla seuduilla. Karttamateriaalia on kerätty pääosin Ruotsin sota-arkistojen mikrofilmeistä, Kansallisarkiston kartta-arkistosta, Maanmittaushallituksen kartta-arkistosta sekä Keski-Suomen maanmittauslaitoksen arkistosta. Vanhojen karttojen Suomi- kirjassa näkyy Jyväskylän keskustan tiestö ennen ruutukaavan laatimista.²⁰ Vanha Laukaantie näkyy myös ns. Kuninkaan kartastossa.²¹

Vasta 1700-luvun puolenvälin jälkeen kartat muuttuvat niin tarkoiksi, että Vanhan Laukaantien kulku-uran määrittäminen muutenkin kuin summittaisesti on mahdollista. Laukaan pitäjän kartassa vuodelta 1752 Vanhan Laukaantien ura on esitetty sellaisella tarkkuudella, että jonkinlaisia vertailuja nykyisiin karttoihin voidaan tehdä.²² Muuramen alueelta vanhin kohtuulliseen tarkkuuteen pääsevä kartta on vuodelta 1760.²³ Vasta 1700-luvun loppupuolen isojakokartoissa päästään sellaiseen karttatarkkuuteen, että nykyisten ja vanhojen teiden yksityiskohtainen vertailu on mahdollista.

Vanhaa Laukaantietä on aikaisemmin inventoitu vain pätkittäin. Muuramessa intendentti Olli Lampinen Keski-Suomen museolta on inventoinut vanhaa tielinjaa Ketunkorvenmäessä ja Hautalanmäessä. Marianna Niukkanen museovirastosta kävi myös Ketunkorvenmäessä harjoitusraviradan rakentamisen aiheuttaman hävittämisen takia ja samalla valokuvasi ja dokumentoi tielinjaa. Äänekosken Koivistossa Vanhan Laukaantien pää tiedostetaan vanhaksi tielinjaksi ja on tiehallituksen päätöksellä suojeltu.

Maastoinventointi suoritettiin välillä 4.-12. 6 1998, samalla suoritettiin myös arkistotutkimusta. Tielinja käytiin läpi osaksi kävellen ja osaksi autolla ajamalla. Ne tienpätkät, jotka olivat säilyneet vanhassa asussaan ja joilta oli mahdollista löytää vanhoja rakenteita, inventoitiin kävellen ja dokumentoitiin valokuvien ja mittauksin. Näillä tienpätkillä dokumentointiin myös uudempia rakenteita. Tieosuuksilla, joilla vanha tielinja oli säilynyt mutta tie itsessään oli nykyaikaistettu, tyydyttiin vain valokuviin. Kokonaan tuhoutuneita alueita ei dokumentoitu.

¹⁸ Antila 1992, s. 21. MHA. Palokka E47 d1 29/3-24. Oikaisu näkyy verrattaessa Palokan karttaa vuodelta 1882 vanhempiin karttoihin, esim. Kuninkaankartastoon.

¹⁹ Antila 1992, s.121

²⁰ Vanhojen karttojen Suomi 1984, kartta 87,s 87

²¹ Alanen-Kepsu 1989, s.27

²² MV,RHO. Ruotsin sota-arkistot

²³ K-S MMA. Muurame 21

2.2 Inventoinnin tulokset

Inventoinnin tulokset esitetään edeten etelästä pohjoiseen kunnittain. Tieosuuksien pituudet ovat karkeita arvioita.

1a-c.

Muurame

Korpilahden rajalta Ojalaan (noin 1km)

(Kuvat 40052-40054)

Heti Korpilahden rajalta alkavan hiekkakuopan kaivaminen on tuhonnut vanhan tieuran kokonaan. Hiekkakuopan jälkeen vanha tieura noudattelee vanhan nelostien linjaa siirtyen tien itäpuolelle Ojalan talon risteyksen kohdalla. Tie 6071 risteyksen jälkeen vanha tieura nousee mäenrinnettä ylös hakkuuaukean läpi päättyen talon nurkkaan. Pieni pätkä tietä (n.20 m) on säilynyt myös nykyisen talon pihaan vievän tien koillispuolella. Tämä pätkä katkeaa vanhaan nelostiehen, jonka toisella (luoteis) puolella tie jatkuu.

Tie kulkee hiekkakankaalla, osittain pienen harjanteen länsipuolella. Tätä tienpätkää on käytetty vielä 1900-luvulla mutta nykyään se on hylätty.²⁴ Tien leveys on noin 5 metriä ja sen kummallakin puolella kulkevat matalat ojat. Tie on kasvamassa umpeen ja sen erottaminen maastossa on vaikeaa, loppukesästä lähes mahdotonta.

2.

Muurame

Ojalasta Lamminmäkeen (noin 3 km)

(Kuvat 40055-40062)

Vanha Laukaantie ylittää vanhan nelostien Ojalassa ja kulkee sen länsipuolella. Ketunkorven ja Simolan tilojen välillä tie katkeaa kolmesta kohdasta harjoitusravirataan. Vanha tie jatkuu uudelleen Simolaan johtavan tien koillispuolelta. Lamminmäessä tie kulkee noin 20 metriä vanhan kaatopaikan reunaa ja yhtyy vanhaan nelostiehen muutama sata metriä sen jälkeen.

Ojalan jälkeen tieuraa on korotettu sen kulkiessa soisen alueen halki. Ennen ravirataleikkauksia se nousee kulkemaan noin 4-5 metriä korkean harjanteen päälle ja sitä on pengerrytetty isoilla kivillä. Toinen pengerrys löytyy leikkausten koillispuolelta. Simolaan johtavan tien kohdalla ollut aikoinaan kivirumpu²⁵ Tie jatkaa harjanteen päällä, kunnes Lamminmäessä laskeutuu alas vanhalle nelostielle. Tie on ollut Simolantiestä lounaaseen kärrytienä vielä 1900-luvulla, ja tällä pätkällä hevosten kavioiden kuluttama kavioura on näkyvissä.²⁶ Lamminmäen suon kohdalla ura on katkennut kahdesta kohdasta ojaan, molemmat ovat kuitenkin helposti ylitettävissä. Lamminmäen kaatopaikan jälkeen tien pohjoispuolella on torpan rauniot, Lamminmäen suon lounaispuolella mahdolliset kellarin rauniot. Tie on Ojalasta Lamminmäen vanhalle kaatopaikalle käytössä lähinnä polkuna, kaatopaikalta eteenpäin tienä. Tieuran leveys on noin 4.5-5.5 metriä. Tieura on pysynyt avonaisena virkistyskäytön ansiosta ja se kulkee hyvin kauniissa maastossa.

3a-b.

Muurame

Lamminmäestä Marttilaan (noin 1 km)

Todennäköisesti Vanha Laukaantie yhtyy tässä suunnilleen vanhan nelostien linjaukseen. Vanha nelostie on rakennettu vanhaa tieuraa noudatellen mutta sitä suoristaen.²⁷

Vanhan Laukaantien kulkemisesta tällä alueella ei ole tarkkoja karttalähteitä, sillä en onnistunut löytämään alueelta isojakokarttaa. On kuitenkin mahdollista, että vanhan nelostien tielinja noudattaa suunnilleen Vanhan Laukaantien aikanaan kulkemaa reittiä. Vanha nelostie on tällä kohdalla leveä mutta huonokuntoinen hiekkatie, noin puoli kilometriä Marttilan päässä on asfaltoitu.

4.

Muurame

Marttilasta Hietapohjaan (noin 4 km)

(Kuvat 40063)

Vanha nelostie jatkuu Mäkijärven risteyksen jälkeen nykyisen valtatie kaakkoispuolella Niittyahon risteykseen saakka, jonka kohdalla se siirtyy valtatie luoteispuolelle. Tämä vanha ura katkeaa viimeistään Kultarannan risteyksessä.

²⁴ Martti Hakala 1998

²⁵ Martti Hakala 1998. Koskimies & Kuusanmäki 1963, kuva sivulla 167.

²⁶ Martti Hakala 1998

²⁷ Martti Hakala 1998

Tie kulkee Muuratharjun itäpuolella sen juurella. Alkupäästään se on ojitettu molemmilta puolilta, mutta ojat häviävät koilliseen kuljettaessa. Tieuran leveys on noin kolme metriä. Välittömästi Mäkijärven risteuksen jälkeen kummallakin puolella tietä on kiviset kilometripylväät, joissa luku 51. Niityahon risteuksen jälkeen tien luoteispuolella kulkee noin metrin korkea harjanne, todennäköisesti luonnonmuodostuma, koska alueella näkyi niitä useampia. On vaikea sanoa, missä vanha tieura varsinaisesti loppuu, sillä alue on virkistyskäytössä ja jos vanha tieura on katkennut nykyiseen valtatiehen sitä on voitu jatkaa myöhemmin eteenpäin. Muuratharjun alue on hiekkakangasta, jossa risteilevät monet eri tie- ja latu-urat sekä polut. Nykyiset kartat eivät ole ajantasalla. Vanhojen karttojen mukaan (mm. Kuninkaankartasto) Vanha Laukaantie on kulkenut Muuratharjun juurella, mutta koska tasaiseen hiekkamaastoon on ilmeisen helppo rakentaa teitä on epävarmaa, vastaako mikään nykyisistä urista tarkasti Vanhan Laukaantien linjausta.

5.

Muurame

Hietapohjasta Hautalaan (noin 4 km)

(Kuvat 40064)

Alue on Muuramen taajamaa. Vanhan tielinjan voidaan karkeasti sanoa noudattavan Muuramen halki kulkevaa pääväylää.

Muuramenjoen ylitse kulkeva vanha silta on rakennettu vuonna 1898. Sillan paikka vaikuttaa karttojen perusteella olevan sama, josta joki ylitettiin jo 1700-luvulla. Pian sillan itäpuolelta alkaa koski, joten vanha silta on tuskin voinut sijaita nykyistä siltaa idempänä. Sillan länsipuolelta en havainnut vanhoja siltarakenteita.

6a-b.

Muurame

Hautalasta Multamäkeen (noin 2 km)

(Kuvat 40065-40067)

Vanha tielinja kulkee todennäköisesti Raudanlahden risteyksestä Hautalan tilan ohitse nykyistä kevyenliikenteenväylää pitkin. Hautalan pohjoispuolelta se kulkee Hautalanmäen ylitse Pienen Palojärven kaakkoispuolelta Multamäkeen. Hautalan tilan ohitse kulkeva kevyenliikenteenväylä on todennäköisesti rakennettu vanhalle tienpohjalle. Itse tie on ollut leveämpi kuin nykyinen asfaltoitu osuus. Tie on molemmilta puolilta ojitettu. Tien länsipuolella on kivimuuri, joka samalla erottaa Hautalan piha-alueen teialueesta. Tien itäpuolella on kivinen kilometripylväs, jossa luku 3. Hieman etelämpänä, tien länsipuolella portinpielessä on toinen kilometripylväs, jossa luku 4. Hautalanmäen piharakennuksessa viiri, jossa vuosiluku 1500-jotakin. Hautalanmäen risteyksessä on pätkä kivimuuria. Hautalanmäessä tie kulkee hiekkatienä asutusalueen läpi. Tie on kapea, mutkainen ja mäkinen kylätie. Tiehen on paikoin rakennettu levennyksiä ohituspaikoiksi.

7a-c.

Muurame

Multamäestä Partastenmäille (noin 3 km)

(Kuvat 40068-40078)

Tie kulkee Multamäen yli, Raudanjärven länsipuolelta Partastenmäkien yli kaatopaikan länsipuolelle. Kaatopaikalta on rakennettu kaksi uutta tietä, joista ainakin toinen katkaisee vanhan tieuran. Näiden kahden uuden kaatopaikalta tulevan tien välisessä rinteessä on kenties hahmotettavissa vanhaa tieuraa noin 30 metrin matkalla.

Tie kulkee hyvin mäkisessä maastossa. Tien eteläpäähän kangasmetsä muuttuu Partastenmäkien pohjoispuolella lehtomaiseksi metsäksi. Multamäessä tielinjan tarkka kulku epäselvää noin 50 metrin matkalla. Suora linjaus Hautalanmäen tien päästä Multamäentien päähän vie nykyisen talon pihan halki. Kuitenkin tämän linjauksen länsipuolella kosteassa notkelmassa on kosteikon yli ladottu kivistä mahdollinen ylityspaikka, jonka päiden leveys on noin 150 cm ja keskustan 130 cm. Kivissä ei erottunut poranjalkia, toisaalta ne olivat vahvasti sammaleen peitossa mikä hankaloitti tarkastelua. On kuitenkin mahdollista, että latomus on paikalla ennen asuneen kivityömiehen ylijäämäkiviä²⁸ Heti tästä latomuksesta pohjoiseen tien länsipuolella on mäen rinteessä luonnonkivistä ladottu kivimuuri (noin 40 metriä pitkä). Kivissä ei näkynyt poranjalkia. Edelleen Multamäen rinteessä muurista pohjoiseen on kivi pengerrystä noin 8 metrin matkalla. Partastenmäkien pohjoispuolella tien länsipuolella kulkee matalahko harjanne, ja mahdollista ojitusta. Tie kulkee tällä paikalla (luonnonmuovaamalla?) terassilla. Tien alitse kulkee useissa kohdissa oja, kaikissa nykyaikaiset rummut Kaatopaikan kohdalla tie ylittää puron, johon on virtauksen suuntaisesti ladottu puita, reunassa on mahdollista kivrakennelmaa. Tieura on ensin metsätienä, muuttuu Partastenmäkien kohdalla poluksi, jossa vain paikoin alkuperäisen tien leveys hahmotettavissa. Tien leveys noin 2 m, mutta on ollut ennen todennäköisesti leveämpi. Tieuraa käytetään eteläpäästään metsäautotienä sekä koko matkaltaan virkistykseen, kuten ratsastukseen.

²⁸ Martti Hakala 1998

8.

Muurame

Partastenmäiltä Rajahonkaan (noin 1,5 km)

(Kuvat 40079)

Vanha tie jatkuu levennettyinä ja parannettuna Riuttasuon länsipuolelta Rajahongan asuinalueelle. Tätä tietä käytetään nykyään kaatopaikalle vievänä tienä .

9a-b.

Muurame - Jyväskylä

Rajahongasta Keljonkankaalle (noin 1,5 km)

(Kuvat 40080-40084)

Tie kulkee Sääksvuoren itäpuolelta Keljon taajamaan päättyen siellä erään omakotitalon takapihalle.

Eteläpäässä tie kulkee korkeassa ja melko karussa maastossa, pohjoispäässä laskeutuu Keljonkankaan kangasmetsiin.

Tie on joko molemmilta tai toiselta puolelta ojitettu. Sääksvuoren länsipuolella ojaan on kasattu lohkaraita, joissa näkyvissä poranreikiä. Suon kohdalla Sääksvuoren koillispuolella tien alitse kulkee salaoja. Tieuran leveys vaihtelee lähes kolmesta metristä puoleentoista metriin. Tie on ajokelpoinen suolle saakka. Tietä käytetään lähinnä virkistykseen.

10.

Jyväskylä

Keljonkankaalta Taulumäelle (noin 10 km)

Tämä alue on ollut intensiivisen maankäytön kohteena jo vuosikymmeniä. Vanha Laukaantie sinällään on kokonaan hävinnyt, mutta nykyisissä teissä voidaan nähdä sen hahmo. Keljonkankaan asutusalueella on Sääksjärvestä tuleva puro, jonka ylitse vie nykyään kevyenliikenteen väylä. Ylityspaikka on todennäköisesti sama kuin Vanhalla Laukaantiellä 1700-luvulla. Katu, joka nykyään kulkee sillalta etelään, on nimeltään Vanhatie, joka saattaa viitataan aluetta rakennettaessa paikalla jo olleeseen tiehen. Keljonkankaalta vanha tielinja on kulkenut suunnilleen tien 6113 mukaisesti, tosin 1800-luvun puoleenväliin asti tie kiersi Särkän itäpuolelta ja kulki Mattilaan saakka lähempänä rantaa. Mattilanpellossa tie on käytännöllisesti katsoen kokonaan hävinnyt. Keskustassa tie on kulkenut suunnilleen nykyisen Kauppakadun korkeudella. Linja-autoaseman kulmalta Taulumäkeen voi vanhan tien vaikutusta nähdä muuten säntillisessä ruutukaavassa olevina vinoina katuina.

11a-b.

Jyväskylä - Jyväskylän maalaiskunta

Taulumäeltä Keski-Palokkaan (noin 5 km)

(Kuvat 40085)

Tie kulkee Tuomiojärven ja Palokkajärven välistä kiertäen Mannisenmäen ja Haukkamäen itäpuolelta lähelle Alvajärven rantaa.

Tällä alueella vanha tielinja on puolustanut onnistuneesti paikkansa 1700-luvulta lähtien. Sama mutkainen tieura on saanut palvelua ensin nelostienä ja nykyään paikallistienä jonka varrella levittäytyy taaja asutus.

12a-g.

Jyväskylän maalaiskunta

Keski-Palokasta Sakarinmäkeen (noin 6 km)

(Kuvat 40086-40093)

Tällä alueella Vanhasta Laukaantiestä oikaistiin mutka 1800-luvun lopussa, kun Jyväskylä - Saarijärvi-tie rakennettiin. Vanha tielinja eroaa nykyisestä Keski-Palokassa kohdalla, jossa sekä nykyinen että vanha nelostie ovat lähellä toisiaan. Siitä tie kiemurtelee nykyisen nelostien ylitse sen itäpuolelle Alvajärven rantaa pitkin Kirrin ohitse, jossa se siirtyy tien länsipuolelle ja kulkee Sivulan tilan ohitse Sakarinmäkeen Korttajärven rannalle.

Alvajärven rannalla todennäköinen vanha tieura on nykyään osittain paikallistienä ja osittain virkistyskäytössä. Tietä on uusittu, joten siitä puuttuvat vanhat piirteet ja rakenteet, lukuunottamatta mahdollista vanhaa pengerrystä uimarannasta etelään. Pengerryksessä kasvaa suuri paju (rungen halkaisija noin metri) ,joten aivan tuore pengerrys ei voi olla. Tien leveys vaihtelee kolmen metrin kummallakin puolen.

Vanha Laukaantie kulkee Sivulan peltöjen reunaan, ja Sivulan tilan takaa lähtevä metsätie on myös osa sitä. Peltotien leveys on noin kolme metriä samoin kuin metsätienkin. Vanhalle tielinjalle tullaan joka tapauksessa metsätien kääntyessä kohti luodetta. Tie kulkee Sakarinmäen ylitse Korttajärven rantaan. Tie on kaakkoispäästään enemmän kuljettu ja näin ollen leveämpi, noin 3 metriä. Luoteispäässä alkuperäinen tie laskeutuu varsin jyrkästi suoraan rinnettä

alas. Rinteeseen on rakennettu toinen tie, joka tekee rinteessä suuren mutkan. Tämän haaran käyttöönotto on varmaankin vaikuttanut siihen, että Vanha Laukaantie on tällä pätkällä säilynyt alkuperäisemmässä asussaan. Se on kapeampi, vain hieman yli kaksi metriä. Tie on ojitettu, mutta ojituksen ikää on vaikea määritellä. Tie on metsäauto- ja ratsastuskäytössä. Alueella kulkee myös latulinjoja.

13a-b.

Jyväskylän maalaiskunta

Sakarimäestä Koivulammelle (noin 7 km)

(Kuvat 40094)

Vanha Laukaantie yhtyy taas Uuraisille vievään tiehen numero 6301, eroaa siitä ennen Autiokangasta ja ylittää Autiojoen. Tie kulkee Liinalammen itäpuolelta tie 6300 ylitse Huukonsuon reunaan jossain teollisuusalueen alla. Tie on päällystettyä, eteläpäästään mutkaista ja mäkiä. Tien pohjoispäässä ennen Tikkakoskea se kulkee tasaisessa kangasmaastossa. Liinalammen jälkeen vanha tieura kääntyy ilmeisesti länteen, missä on betoninen(?) kilometripylväs jossa ehkä numero 49.

14a-b.

Jyväskylän maalaiskunta

Koivulammelta Nyppösenmutkaan - Jyväskylän lentoasema (noin 2 km)

(Kuvat 40095-40096)

Tie kulkee Huukonsuon reunaa, kääntyy sen päästä itään ja häviää lentokentän alle. Tällä kohdalla on kaksi mahdollista tielinjauvaihtoehtoa. 1700-luvun kartoissa tiessä ei tällä kohdalla näyttäisi olevan suuria mutkia. Kun Luonetjärven lentokenttä valmistui 1939, tie kiersi lentokentän (eikä sitä ole siis vielä katkaistu). Luultavasti jo ensimmäisen lentokentän rakentamisen aikoihin vanha tielinjaa muutettiin. Lentokentän laajennuksessa 1950-luvulla tie katkaistiin lopullisesti. ²⁹Huukonsuon reunassa tie on säilynyt ajokelpoisena hiekkatienä, tosin sen yli kulkee aita lentokentän (sotilasalueen) rajalla. Leveys noin 4 metriä.

15a-d.

Jyväskylän maalaiskunta - Laukaa

Nyppösenmutkasta Punavuorelle (noin 7 km)

(Kuvat 40097-40101)

Lentoasemalta pohjoiseen tie kiertää Vuorenmäen länsi- ja pohjoispuolitse ja Alasen eteläpuolitse nykyiselle nelostielle, ylittää sen ja kääntyy pohjoiseen Siltalaan.

Siltalassa tie jää nykyisen nelostien alle ja ilmestyy esiin sen länsipuolelta hieman varsinaista Vehniän kylätien haaraa etelämpänä noin 20 metrin matkalla ja yhtyy sitten nykyiseen tiehen. Tie kulkee Alasen koillisrannalla Vehniän talon itäpuolelta ja ylittää nykyisen nelostien Koululammen länsipuolella seuraten Ison-Hirvasen itälaitaa Punavuorelle.

Nyppösenmutka vaikuttaa Vanhaa Laukaantietä nuoremmalta ratkaisulta, mutta maastossa ei ollut havaittavissa mitään oikaisevaa tieuraa. Tie on hiekkatietä, jonka varrella runsaasti asutusta. Vehniän jälkeen tie laskeutuu alaville peltoaukeille ja kulkee sen jälkeen Ison-Hirvasen rannalla jyrkän mäen rinteellä Punavuorelle saakka. Vehniän talon jälkeen tien länsipuolella on betoninen kilometripylväs, jossa luku 3.

16a-c.

Laukaa - Uurainen

Punavuorelta Hirvaskylälle (noin 5 km)

(Kuvat 40102-40109)

Vanha Laukaantie eroaa Mäkikylille vievästä tiestä ja jatkaa kulkemista pitkin Ison-Hirvasen itärantaa. Ison-Hirvasen pohjoispäässä tie kulkee Hovilan tilan läpi (ollut olemassa ainakin 1786)³⁰ ja siitä Pienen-Hirvasen länsipuolelta kunnes yhtyy nelostiehen.

Ison-Hirvasen itäranta on asumaton seutua ja jyrkkää rinnemaastoa. Kasvillisuus on yllättävän rehevää tien eteläpäässä (tervaleppäkorpi?), muuttuu kangasmetsäksi pohjoista kohti. Tie on etelässä aluksi ajokelpoista lähimmälle kesämökille saakka, mutta on kasvamassa umpeen puolella välissä Isoa-Hirvasta. Muuttuu pohjoista kohden avonaiseksi mutta huonokuntoiseksi, kunnes muuttuu taas ajokelpoiseksi seuraavalta kesämökiltä pohjoiseen. Eteläisimmän kesämökin kohdalla tien itäpuolella on kivimuuri, ja mahdollisesti talon kivijalkaa. Kivimuurin pohjoispäässä notkelman pohjalla virtaa puro, jonka ylitse tie kulkee. Alitus on vahvistettu puilla ja kivillä. Myöhemmin tien yli virtaa toinen puro, jonka ylitys vahvistettu puilla ja kivillä. Tie on ojitettu, mutta ojat ovat niin syviä, että ne on todennäköisesti kaivettu vasta

²⁹ 1700-luvun karttoja alueelta mm. Alanen & Kepsu 1989, s.341-342, MV, RHO. Ruotsin sota-arkistot, rulla 007. MV, RHO. Martti Vesikainen/Luonetjärven lentokentän kartta vuodelta 1943. Martti Vesikainen 1998.

³⁰ Berndtson 1965, s. 620

viime aikoina. Järven pohjoispäässä tie laskeutuu kulkemaan terassille (luonnonmuovaama?) ja levenee paljon käytetyksi metsäautotieksi ennen Hovilaa. Hovilasta pohjoiseen tie on ajokelpoista, mutta yhdestä kohdasta ojitettu, joten läpiajo on estynyt. Tie kulkee Pienen-Hirvasen kohdalla asutuksen halki, Uuden-Hirvan luona puronylityspaikalla kivirumpu. Tien leveys reilusta kahdesta metristä jopa lähes viiteen metriin.

17a-d.

Uurainen-Äänekoski

Hirvaskylästä Loiloon (noin 3 km)

Vanhan Laukaantien tielinja yhtyy nykyiseen nelostiehen kunnes Pienen-Hirvasen jälkeen katkeaa hiekkakuoppaan nelostien itäpuolella. Tie jatkuu hiekkakuopan koillislaidalta Myllylään, missä se yhtyy tiehen 69.

Hiekkakuopalta koilliseen tie on ojitettu ja 3m20 cm leveä. Hieman pohjoisempaa siitä haarautuu vanha Kuopiosta Vaasaan johtanut postitie.

18.

Äänekoski

Loilosta Koivistoon (noin 3 km)

(Kuvat 40110-40112)

Loilosta Päivölään tie on länsipäässä varsin hyvässä kunnossa, mutta kapenee sitten nipin napin autolla ajettavaksi, kunnes kääntyessään kohti pohjoista ennen Päivölää levenee taas. Tie 69:n pohjoispuolella Vanha Laukaantie on tie numero 16757. 1800-luvulla tie teki lenkin Hovimäen kautta mutta tämä mutka on myöhemmin oikaistu. Tie on hiekkatietä, ja sen länsipäässä on yksi ja hieman ennen Hujakon risteystä kaksi kilometri- tai muuta pylvästä. Kaksi pylvästä on noin puolitoista metriä korkeita, punapäisiä ja itäisemmässä on ehkä numero 48. Itäisen pylvään juurella matalampi pylvä, johon hakattu luku 480. Tie on suojeltu.

3. YHTEENVETO

3.1 Vanhan Laukaantien nykytila

Inventoidulla alueella Korpilahden rajalta Äänekosken Koivistoon Vanhan Laukaantien nykyinen kunto vaihtelee hyvin vanhat piirteensä säilyttäneestä tiestä täysin tuhoutuneeseen. Arvokkaimmat tiepätkät ovat Muuramessa Ojalasta Lamminmäkeen (tieosuus 2), Multämäestä Partastenmäelle (7a) ja Rajahongasta Keljonkankaalle (9a-b). Näillä osuuksilla ovat säilyneet sekä vanhan tien rakenteet, linja sekä luonne erinomaisesti. Molemmat osuudet ovat kulkeneet ja kulkevat vielä nykyäänkin asumattomien seutujen halki, mikä on edesauttanut niiden säilymistä.

Muita tieosuuksia, jotka ovat säilyttäneet vanhan luonteensa ovat Sivulasta Sakarinmäen yli Korttajärven rantaan johtava tie (12e-f) sekä Punavuorelta Hirvaskylälle johtava tie (16a-c). Kumpikin kulkee pääosin asumattomilla seuduilla ja on säilyttänyt ainakin osan vanhan tien ominaispiirteistä ja rakenteista.

Todennäköisesti Sivulan tilan ohitse Alvajärven rantaan kulkeva tie on myös hyvinsäilynyt osa Vanhaa Laukaantietä (12a,b ja d). Jyväskylän lentoaseman eteläpuolella Huukonsuon reunaan kulkeva tieosuus on vanhassa asussaan ja siksi arvokas. (14a)

Muuramenkankaalla vanhan nelostien linja (4) on sinällään arvokas kohde. Alueen arvoa vähentää se tosiseikka, että Vanhan Laukaantien kulkua tällä kohdalla ei pystytä tarkasti määrittämään. Vaikka Muuramenharjun alue onkin maisemallisesti arvokas, nykyinen tie sen juurella aivan mahdollisen Vanhan Laukaantien uran vieressä on häiritsevä tekijä.

Vanha Laukaantie kulkee alueen vanhinta pysyvää asutusta noudattaen. Siksi sen varrella on useita arvokkaita kulttuurimaisemia. Muuramessa tie kulkee Hautalan tilan ohitse (6a-b). Hautala on perustettu mahdollisesti jo 1500-luvulla ja se sijaitsee etelärinteessä, jolta avautuu näköala peltoaukeiden takaa siintävälle Muuramenlammelle.³¹ Jyväskylän Palokassa tie (11a) kulkee Tuomiojärven ja Palokkajärven välisellä kapealla kannaksella, joka on Jyväskylän seudun vanhimpia asutuskeskuksia. Ikävä kyllä suurin osa vanhasta miljööstä on hävinnyt taajamarakentamisen alle, mutta joitakin vanhoja rakennuksia on säilynyt. Laukaassa (15a-d) Vanha Vehniän tie on säilyttänyt myös kylätiemäisen asunsa kiemurrellessaan asutuksen, järvien ja peltoaukeiden keskellä ja on maisemallisesti ja historiallisesti arvokas samoin kuin Koiviston tie (18).

³¹ Aitan katolla viiri, jonka perusteella tila on 1500-luvulta. Kirjallisuudessa Hautala mainitaan kuitenkin vasta 1700-luvulla. Ruuskanen 1989, s.84

Korttajärveltä Tikkakoskelle vievää tietä (13) on uusittu, levennetty ja päällystetty ja se on menettänyt suuren osan vanhoista piirteistään. Alue on 1700-luvulla ollut melko asumatonta, nyt tie kulkee asutustaajamien läpi. Vanha tielinja on kuitenkin yhä hahmotettavissa.

3.2 Uhkatekijöitä ja suojelua

3.2.1 Uhkana umpeenkasvu:

Muurame (1c): Tie on jo täysin umpeenkasvanut.

Muurame (2): Tietä Ojalasta Lamminmäkeen on käytetty virkistysreitteinä. Tämä käyttö on pitänyt tieväylän aukinaisena ja estänyt vesakoitumisen ja umpeenkasvun. Nyt kuitenkin tie on katkaistu kolmesta kohdasta harjoitusraviradan rakentamisen vuoksi. Juuri tällä kohdalla Vanha Laukaantie kulkee korkealla ja kapealla harjanteella, jonka lävitse harjoitusravirata kulkee. Leikkaukset ovat niin korkeita ja jyrkkiä, että vanhalle tieuralle pääseminen on hyvin vaikeaa. Tätä osuutta voi uhata umpeenkasvaminen, koska läpikulku on estynyt. Lisäksi Vanha Laukaantie on juuri tällä paikalla suorastaan silmää hivelevän kaunis polveillessaan harjanteen laella kuusimetsän siimeksessä. Tien käyttömahdollisuus ja entiset maastonmuodot olisi ehdottomasti palautettava.

Muurame (7b): Tie on jo täysin umpeenkasvanut.

Jyväskylän mlk (14a): Tien poikki kulkee sotilasalueen raja-aita. Etenkin pätkän eteläpuoli on vaarassa kasvaa umpeen käytön puutteessa. Aidan pohjoispuolella (sotilasalueella) tietä käytetään ainakin satunnaisesti, joten vesakoitumisen vaara ei ole aivan niin suuri.

Laukaa: (15c): Tämä noin 20 metriä pitkä tienpätkä on tällä hetkellä ruohottunut, muttei taimettunut. Jos uraa ei aktiivisesti pidetä avonaisena, se voi käytön puutteessa kasvaa umpeen.

Laukaa (16b): Hirvaskylän tie on osittain mökkiasukkaiden käytössä, osittain metsäautotienä ja osittain kasvamassa umpeen käytön puutteen vuoksi. Ison-Hirvasen keskivaiheilla tiellä kasvaa lähes kahden metrin korkuista vesakkoa. Tie kulkee pitkin Ison-Hirvasen rantaa jyrkällä rinteellä, ja laskeutuu pohjoispäässä kulkemaan rantaterassille. Alue on kaunista sekä kasvillisuudeltaan että maastonmuodoiltaan. Ainoa tien esteettistä arvoa laskeva tekijä on nykyisen nelostien aiheuttama melu, joka kantautuu järven toiselta puolelta.

3.2.2. Muita uhkatekijöitä:

Jyväskylästä pohjoiseen on suunnitteilla uusi moottoritie. Vanha Laukaantie tulisi huomioida moottoritien linjausta suunnitelmassa.

3.2.3. Suojelun nykytilanne:

Multamäestä Partastenmäelle johtava tieosuus on kaavoituksessa suojeltu ja sitä ei näinollen uhkaa mikään vaaratekijä. Koiviston tie (18) tiedostetaan vanhaksi ja historiallisesti arvokkaaksi ja on tiehallituksen päätöksellä suojeltu.

3.3. Kehitysnäkymiä

Vanha Laukaantie on paikallisten keskuudessa tunnettu, mutta minkäänlaista opastusta tai viitoitusta tiellä ei vieraspaikkakuntalaisille ole. Esimerkiksi tieosuudet 2 ja 7a Muuramessa, 12e-f Jyväskylän maalaiskunnassa sekä 16 a-c Laukaassa sopisivat mainiosti viitoitetuiksi luontopoluiksi, sillä ne kulkevat kauniin ja vaihtelevan maiseman halki. Jokaisen tien päähän voisi pystyttää informaatiotaulun kertomaan tien ja alueen historiasta.

Myös Vehniän kylätie on arvokas maisematie, jolle on lisäksi helppo pääsy nykyiseltä valtatie neljältä.

Ensimmäisenä askeleena kuntia tulisi informoida Vanhan Laukaantien olemassaolosta, sen kunnosta ja käyttömahdollisuuksista sekä sitä uhkaavista tekijöistä. Museoviranomaisten avulla tielle voitaisiin laatia viitoitusta, informaatiotauluja ja esitteitä. Maanomistajia olisi kuunneltava ja yritettävä saada heitä mukaan yhteistyöhön mm.

umpeenkasvamisen estämiseksi. Tien käyttöä tulisi kannustaa, jotta tie säilyisi avoimena ja kulkukelpoisena. Vanha Laukaantie olisi otettava huomioon myös kaavoituksessa ja pyrittävä säilyttämään tien ympäristön ominaispiirteet.

LÄHTEET:

Kirjallisuus:

- Alanen, Timo & Kepsu, Saulo: Kuninkaan kartasto Suomesta 1776-1805. *Suomalaisen kirjallisuuden seuran toimituksia 505*. Tampere 1989.
- Antila, Kimmo: Nelostie Keski-Suomessa: Talvitiestä eurooppatieksi. *Tiemuseon julkaisuja 6*. Jyväskylä 1992
- Berndtson, Nils: *Laukaan historia I*. Jyväskylä 1965
- Koskimies, Y.S. & Kuusanmäki, Lauri: *Suur-Jämsän historia II*. Hämeenlinna 1963
- Lappalainen, Jussi (toim): *Jyväskylän maalaiskunnan kirja*. Jyväskylä 1977
- Pietiäinen, Jukka-Pekka: *Suomen Postin historia*. Helsinki 1988
- Ruuskanen, Pekka (toim): *Muuramen kirja. JYY:n Kotiseutusarja N:o 27*. Jyväskylä 1989
- Suomen asutus 1560-luvulla, kartasto. *Suomen historiallinen seura, käsikirjoja VII*. Forssa 1973.
- Suomen teiden historia I. Pakanuuden ajalta Suomen itsenäistymiseen*. Lahti 1974.
- Wallin, Väinö: Suomen maantiet Ruotsin vallan aikana. *Fennia 8*, Kuopio 1893
- Vanhojen karttojen Suomi*, Gummerus 1984

Suullinen tiedonanto:

- Martti Hakala 1998
Martti Vesikainen 1998

Arkistolähteet:

- Kansallisarkisto, Helsinki (KA)
Keski-Suomen maanmittauslaitoksen arkisto, Jyväskylä (K-S MMA)
Maanmittaushallituksen arkisto, Helsinki (MHA)
Museovirasto, Rakennushistorian osasto (MV, RHO) Ruotsin sota-arkiston mikrofilmikopiot

Karttalähteet:

Kartat lueteltu kunnittain ja kylittäin etelästä pohjoiseen. Tiedot on annettu muodossa arkistotunnus, vuosiluku, arkisto. Vuosiluku on kartan nuorin vuosiluku (esim: 1750-1765 = 1765).

- Yleiskartat: Hämeenläänin kartta, 1696 (MV, RHO)
Laukaan pitäjän kartta, 1752 (MV, RHO)

- Kyläkartat: **Muurame**
2, 1793 (K-S MMA)
2f, 1843 (K-S MMA)
2l, 1760 (K-S MMA)

Jyväskylä ja Jyväskylän mlk

Keljo:

4.1, 1785 (K-S MMA)
4.2, 1796 (K-S MMA)
E47 5/1, 1763 (MHA)
E47a 4/1-13, 1834 (MHA)
STO AD 582/184, 1844 (KA)

Palokka:

8.1, 1818 (K.S MMA)
8.3, 1769 (K-S MMA)
E47 8/1-2, 1769 (MHA)
E47 d1 29/3-24, 1882 (MHA)

Korttajärvi:

5.5, 1858 (K-S MMA)
E47 d1 27/1-21, 1861 (MHA)

Tikkamannila:

E47 9/1, 1761 (MHA)
E47c 2/1-6, 1818 (MHA)
Kartta Luonetjärven lentokentästä, 1943 (MV, RHO)

Laukaa

Vehniä:

12.1, 1796 (K-S MMA)
12.8, 1912 (K-S MMA)
E47d 6/1-6, 1798 (MHA)

Uurainen

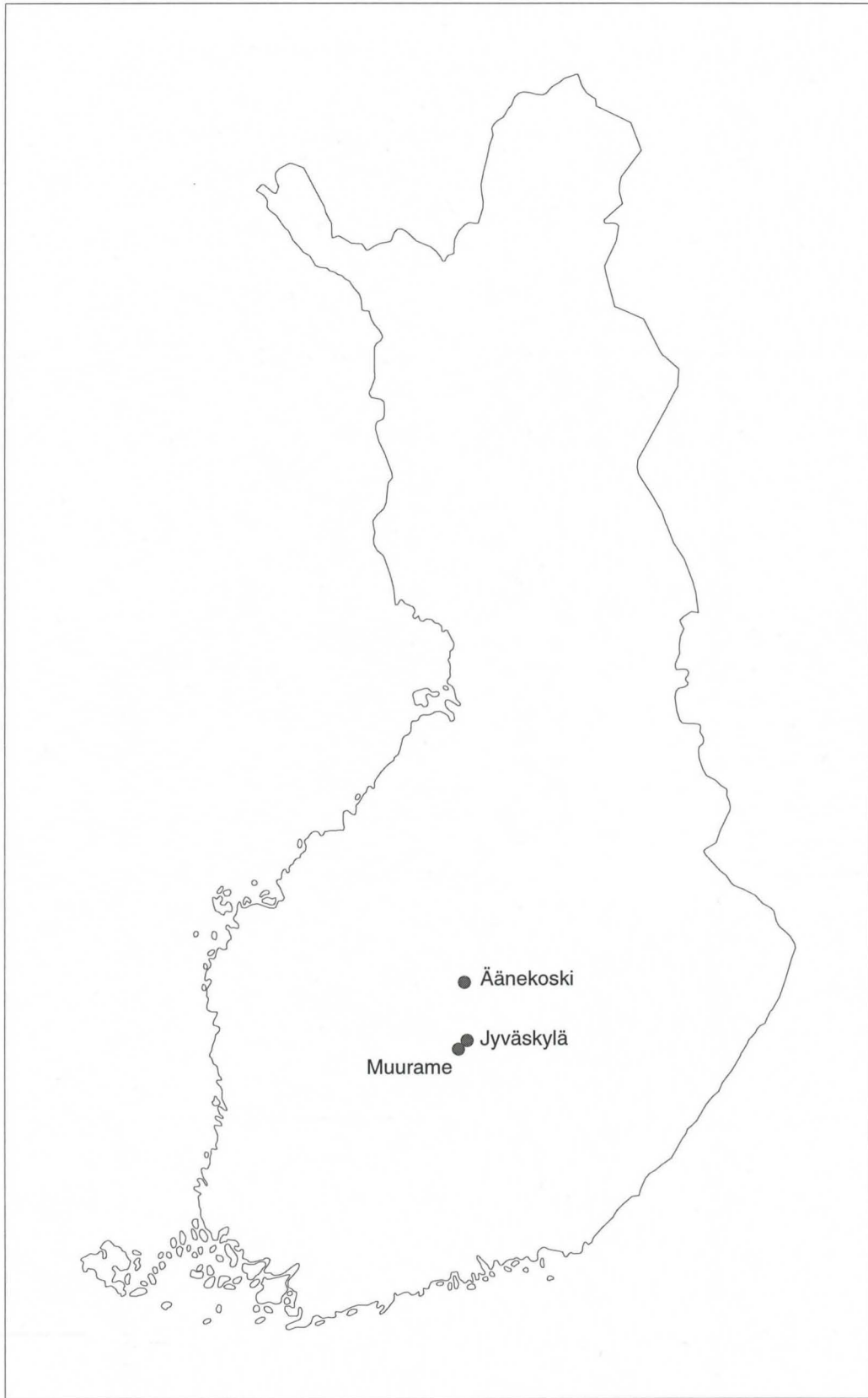
Kangashäkki:

2.5, 1785 (K-S MMA)
2.18, 1858 (K-S MMA)

Äänekoski

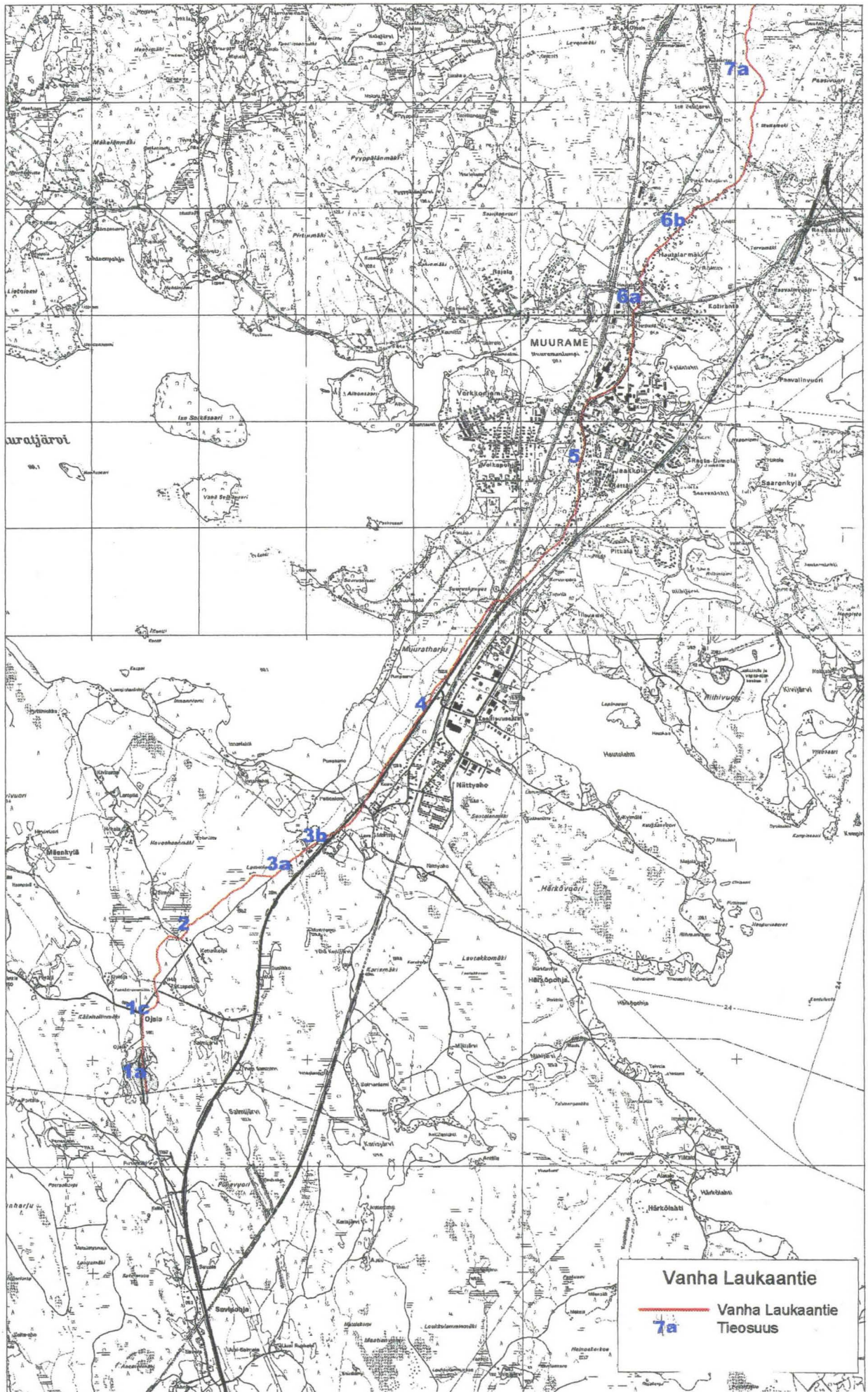
Koivisto:

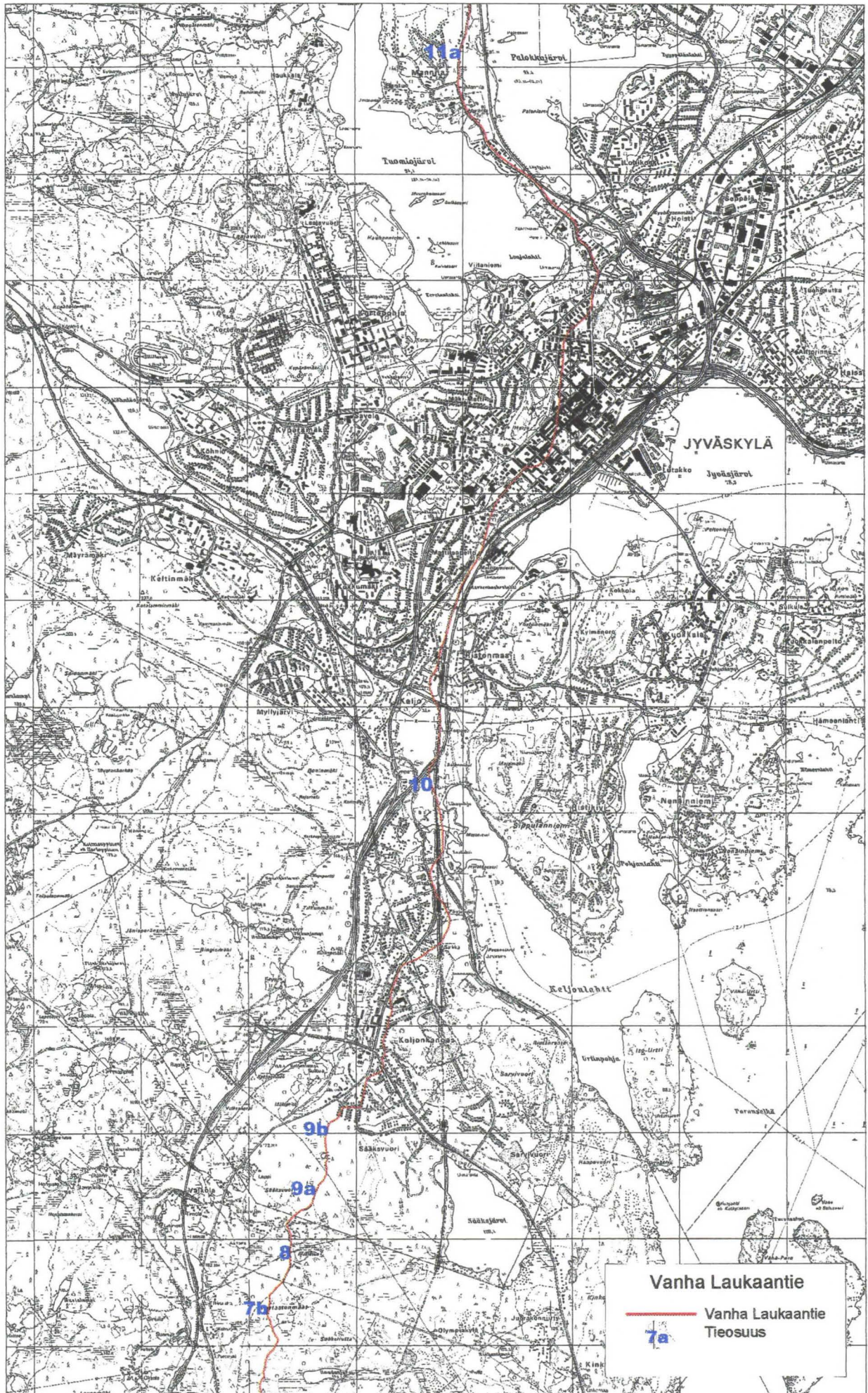
4.13, 1865 (K-S MMA)
4.18, 1874 (K-S MMA)
E47 d 10/1-6, 1804 (MHA)

Kartta 1

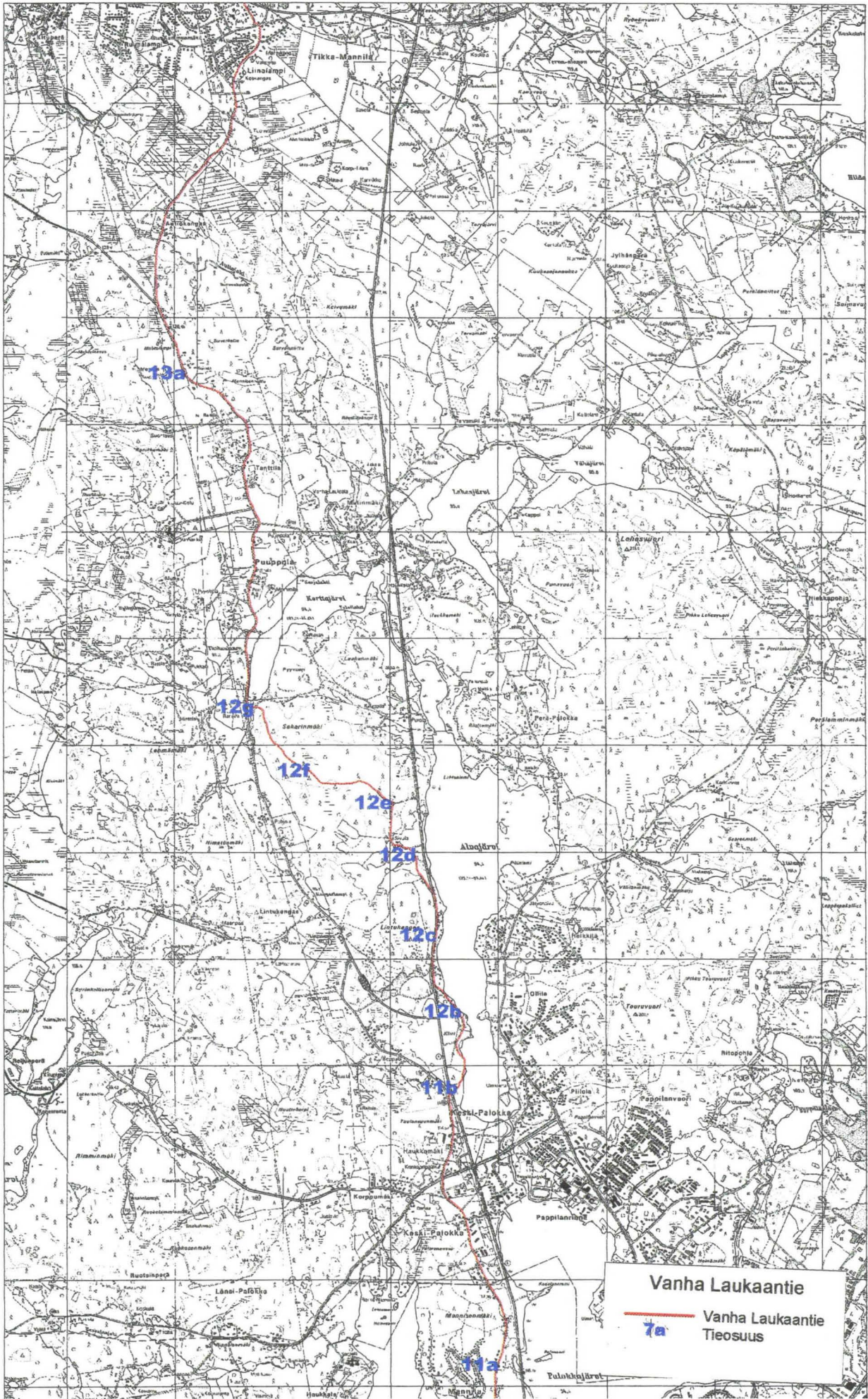
Vanhan Laukaantien sijoittuminen Suomen kartalle.

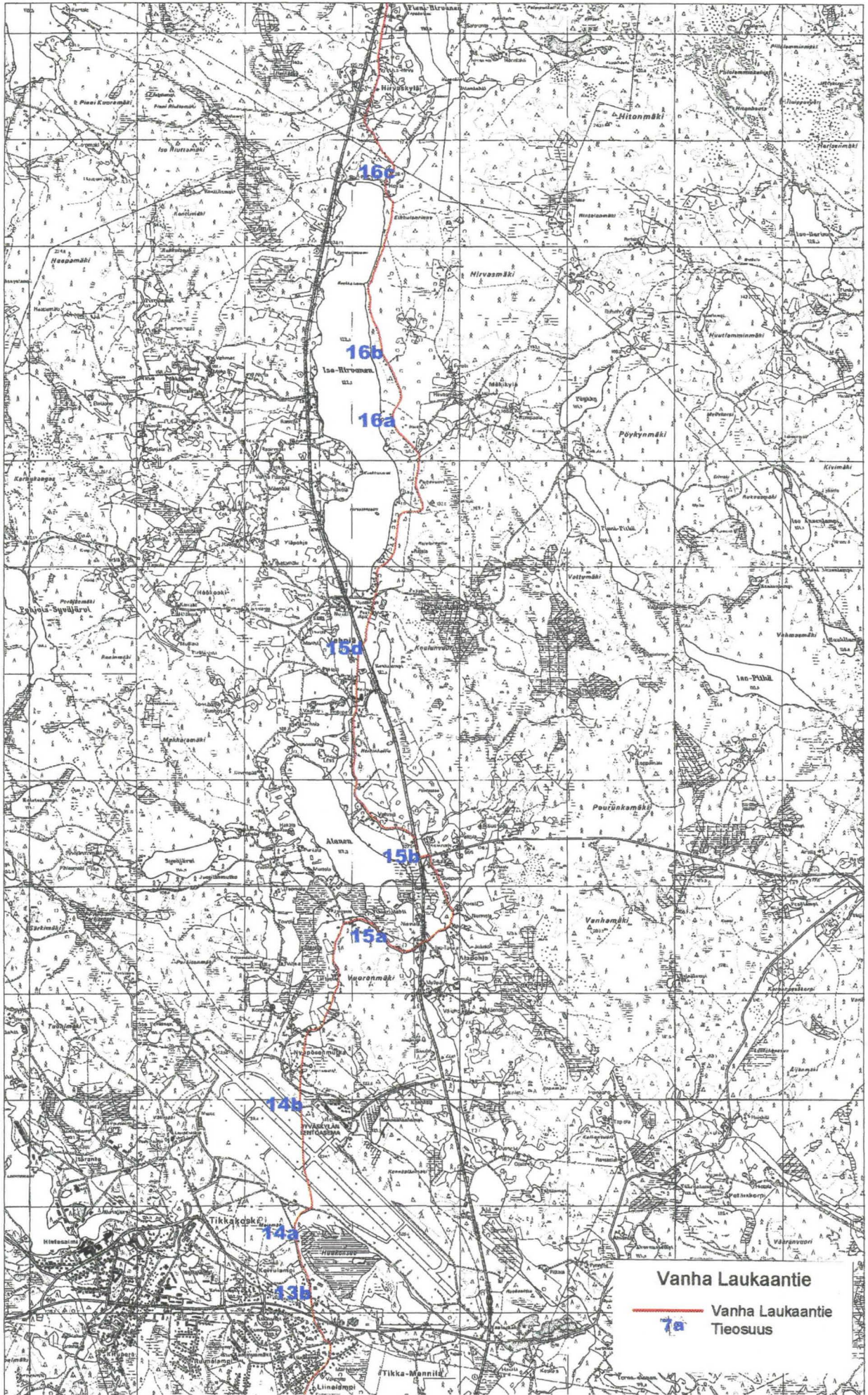
Kartta 3

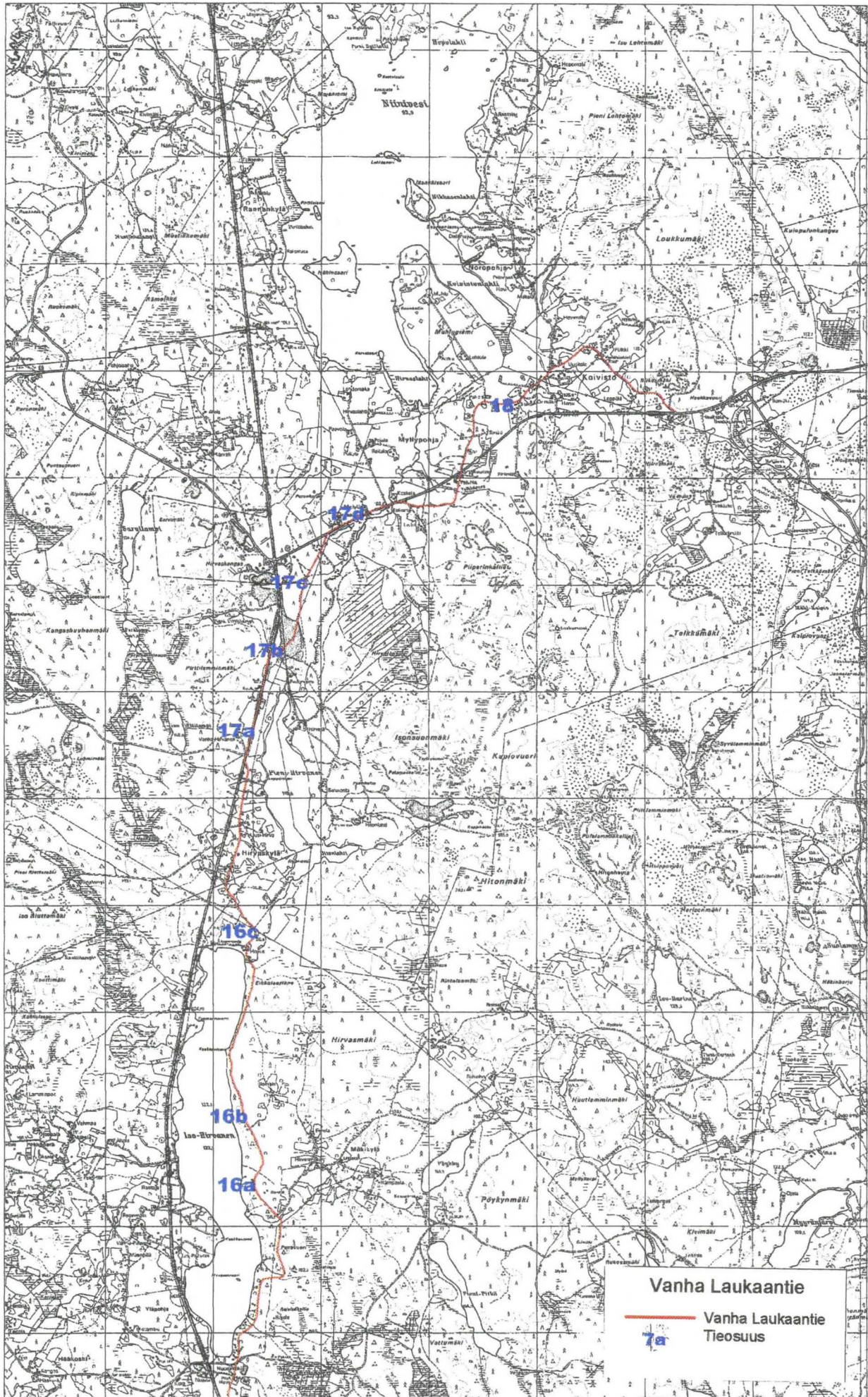
Vanha Laukaantie ja tieosuuksien numerointi.

Kartta 3

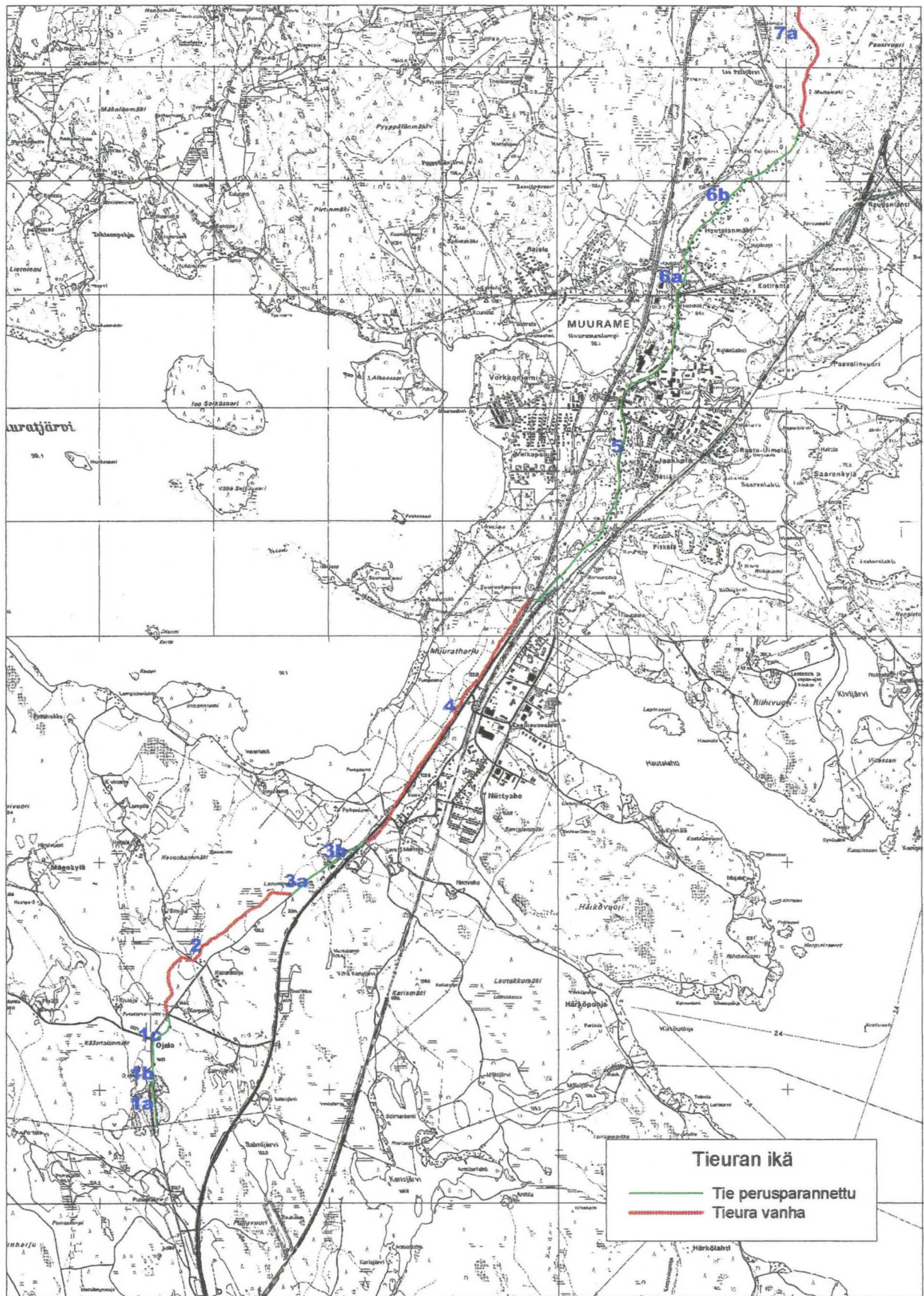
Vanha Laukaantie ja tieosuksien numerointi.

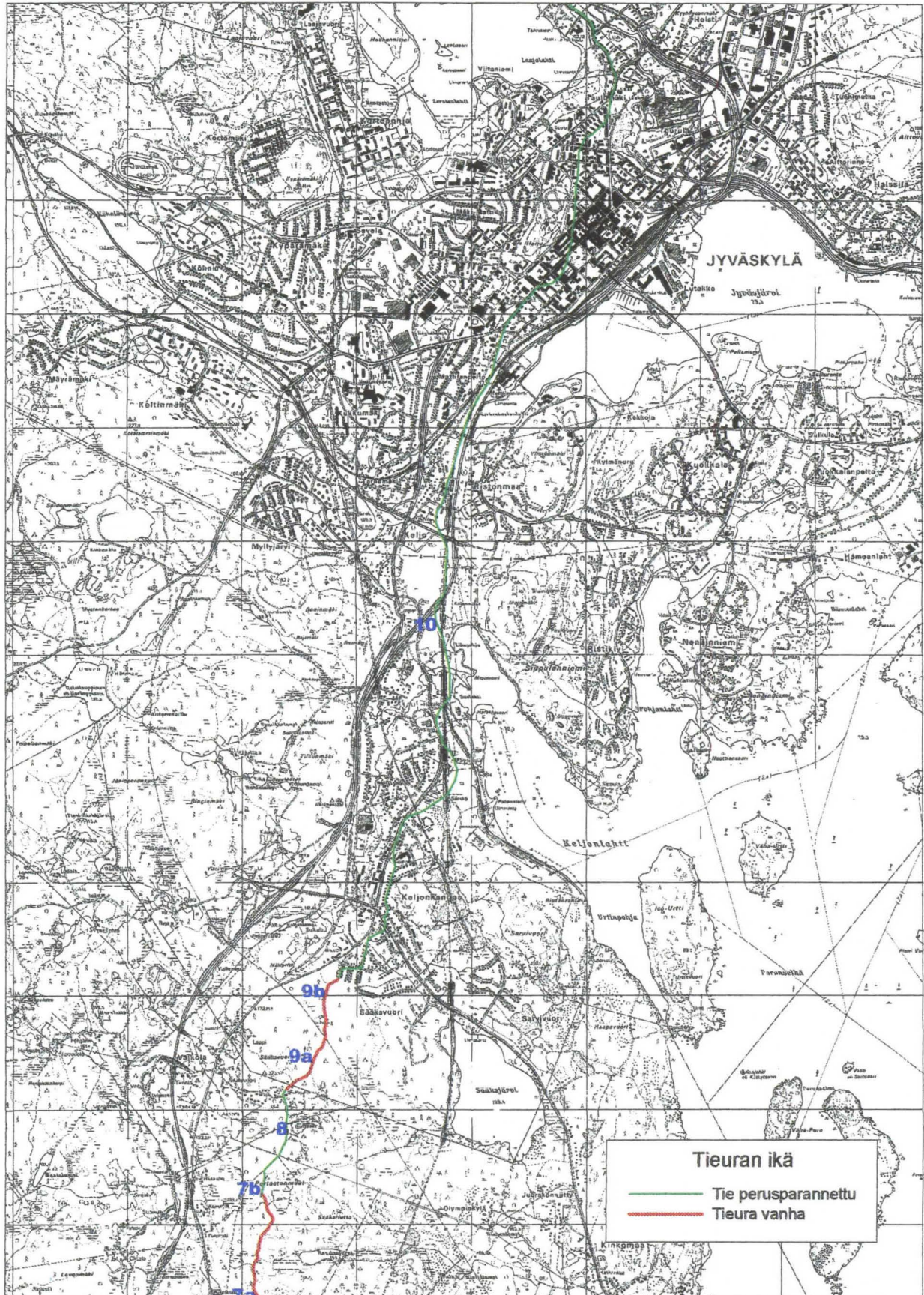
Kartta 3

Vanha Laukaantie ja tieosuuksien numerointi.

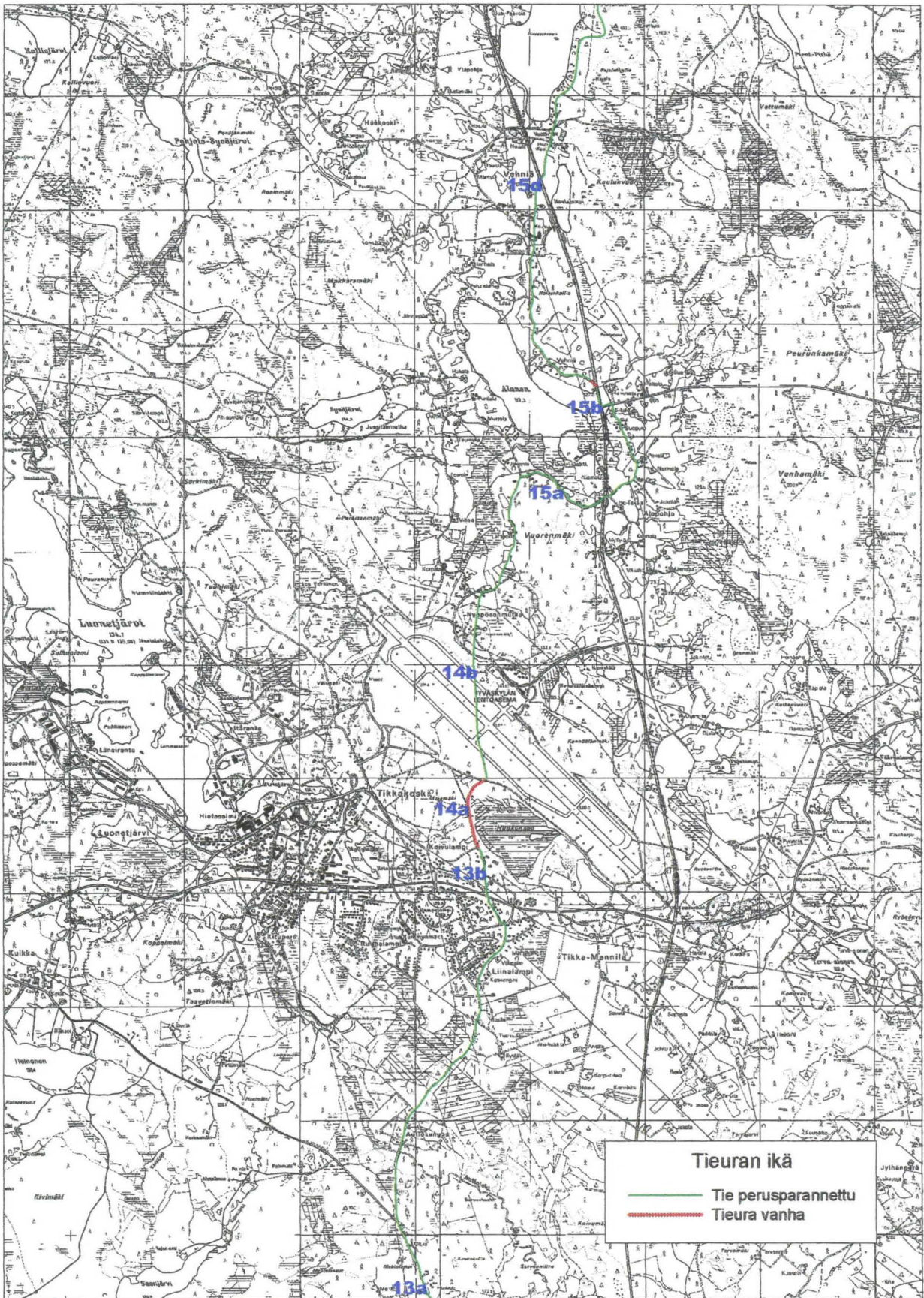
Kartta 4

Tieuran ikä. Vanha tieura on määritelty tieksi, jolla vanhat rakenteet (ojat, tierummut) ovat säilyneet tai jolle ei ole tehty merkittäviä muutoksia (levennetty tai oikaistu).

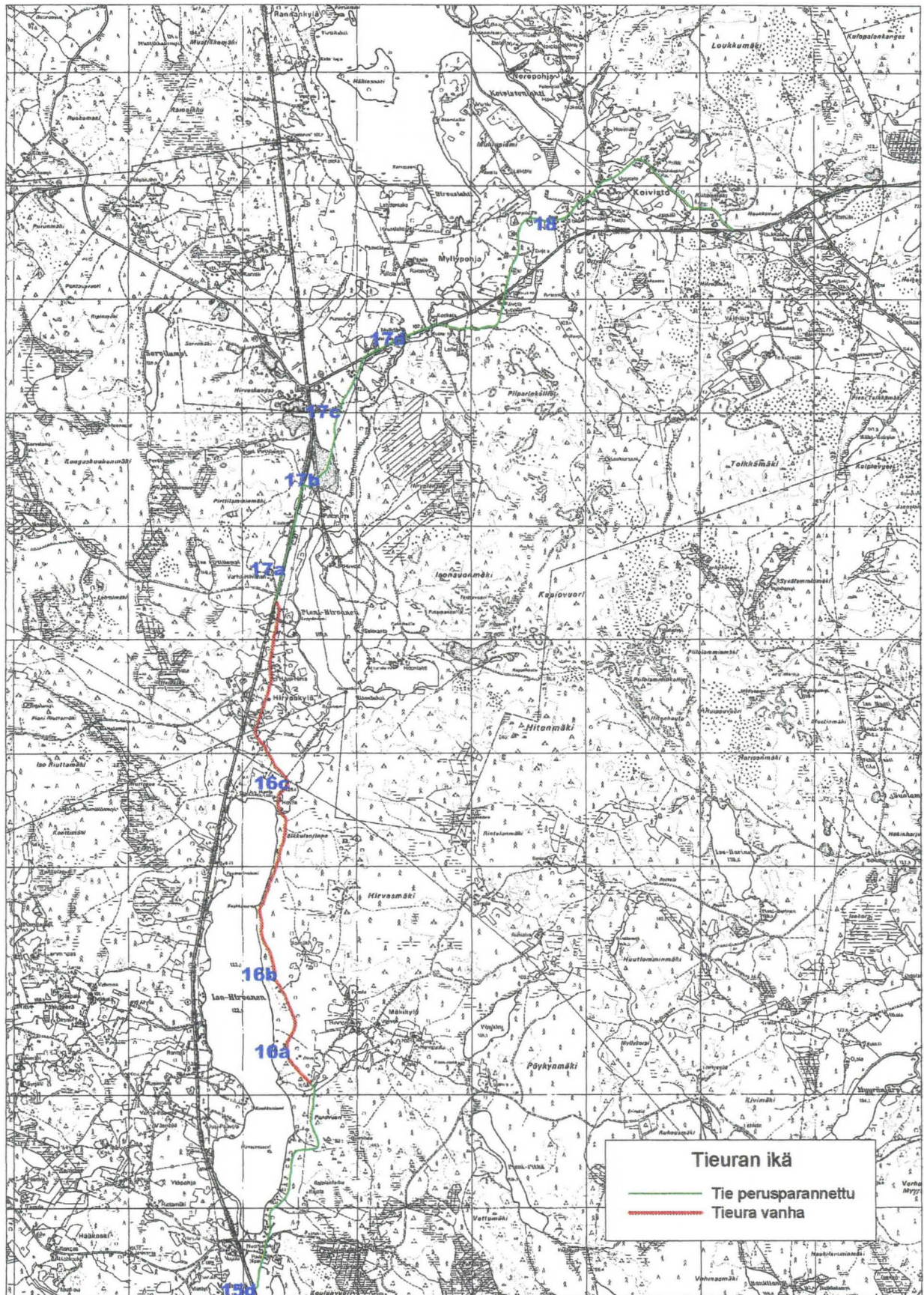
Kartta 4

Tieuran ikä. Vanha tieura on määritelty tieksi, jolla vanhat rakenteet (ojat, tierummut) ovat säilyneet tai jolle ei ole tehty merkittäviä muutoksia (levennetty tai oikaistu).

Kartta 4

Tieuran ikä. Vanha tieura on määritelty tieksi, jolla vanhat rakenteet (ojat, tierummut) ovat säilyneet tai jolle ei ole tehty merkittäviä muutoksia (levennetty tai oikaistu).

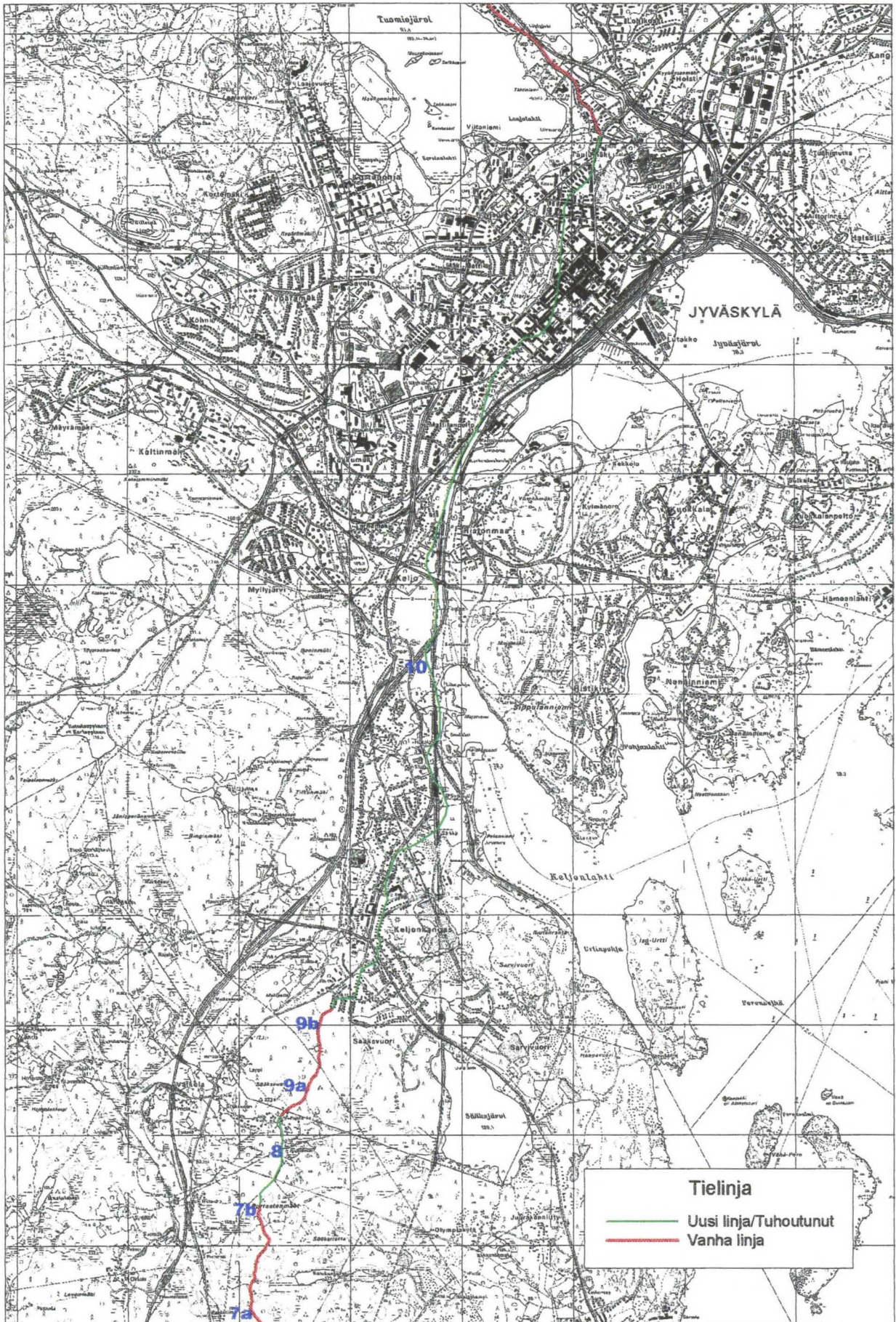

Kartta 4

Tieuran ikä. Vanha tieura on määritelty tieksi, jolla vanhat rakenteet (ojat, tierummut) ovat säilyneet tai jolle ei ole tehty merkittäviä muutoksia (levennetty tai oikaistu).

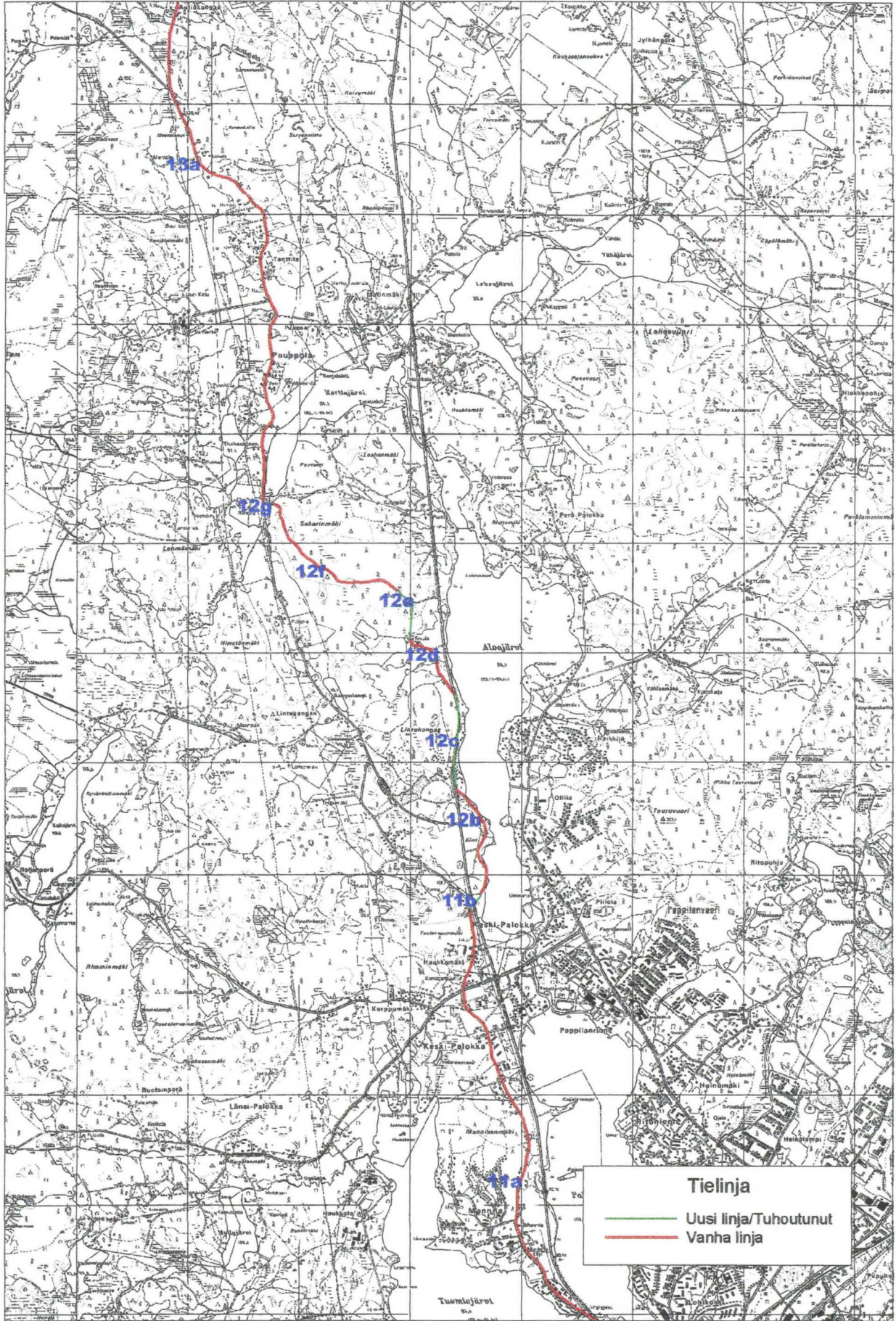
Tielinja. Tien on katsottu säilyneen vanhan linjansa, jos sitä ei ole merkittävästi levennetty, oikaistu tai sen mutkia oiotu.

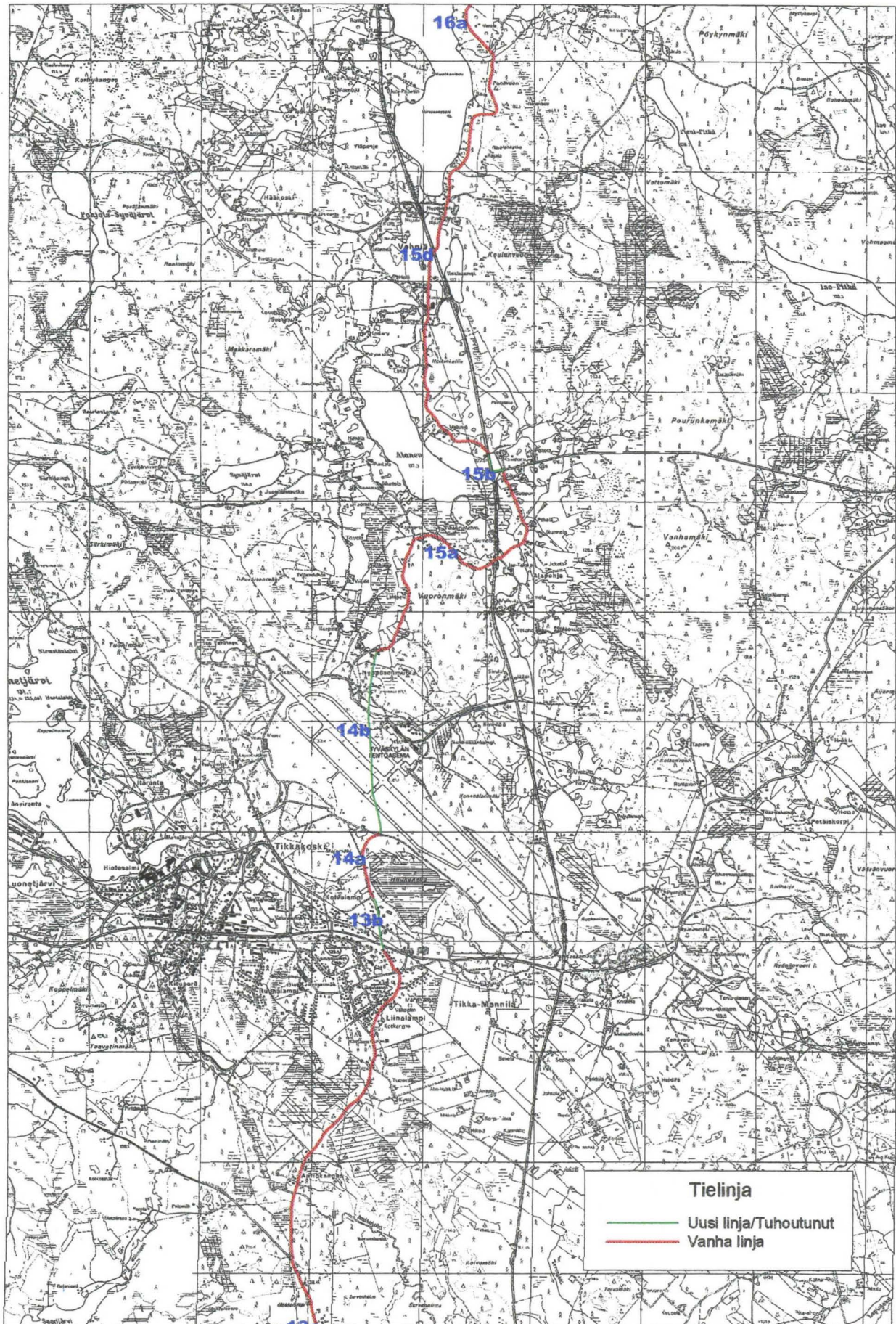
Kartta 5

Tielinja. Tien on katsottu säilyttäneen vanhan linjansa, jos sitä ei ole merkittävästi levennetty, oikaistu tai sen mutkia oioitu.

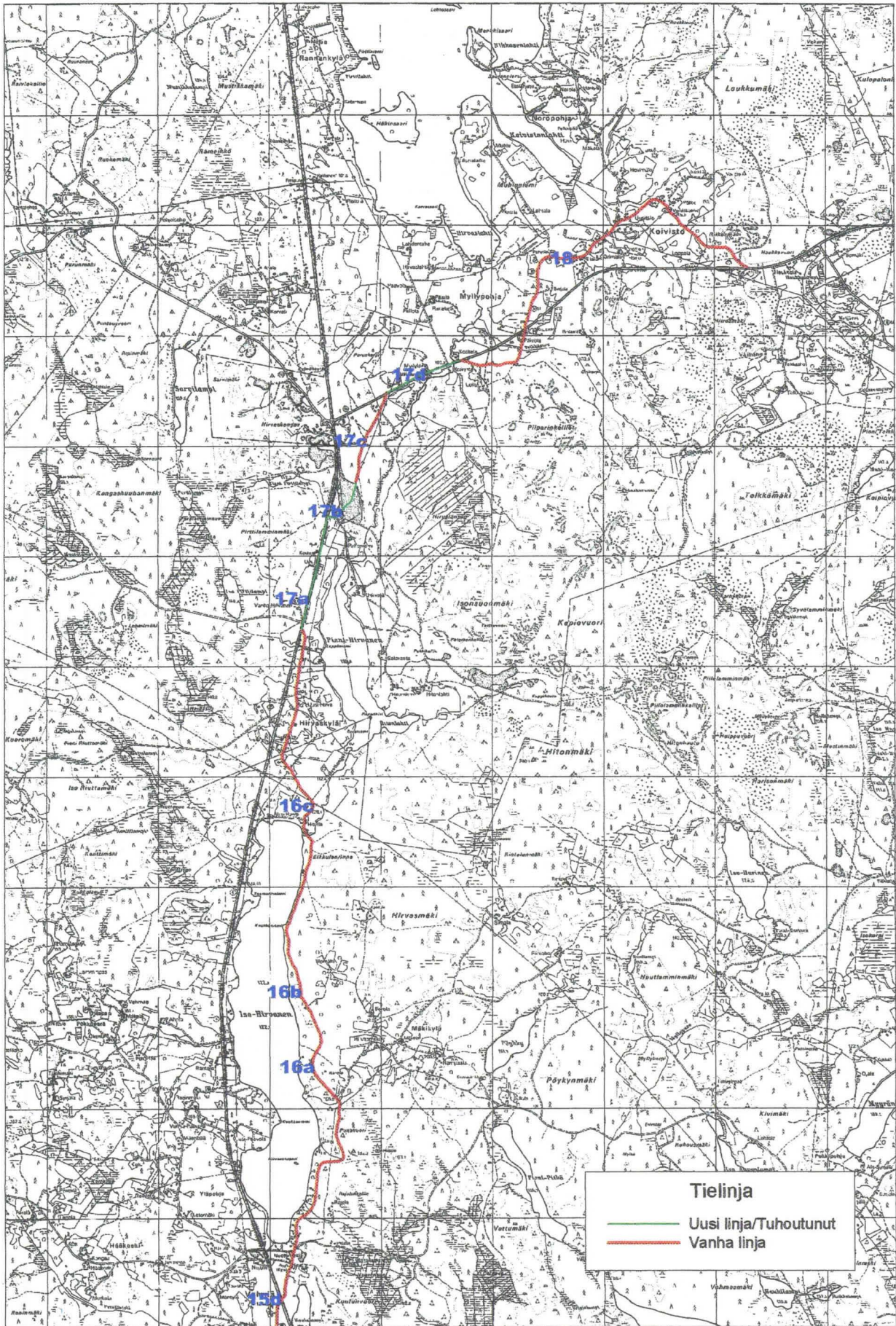
Kartta 5

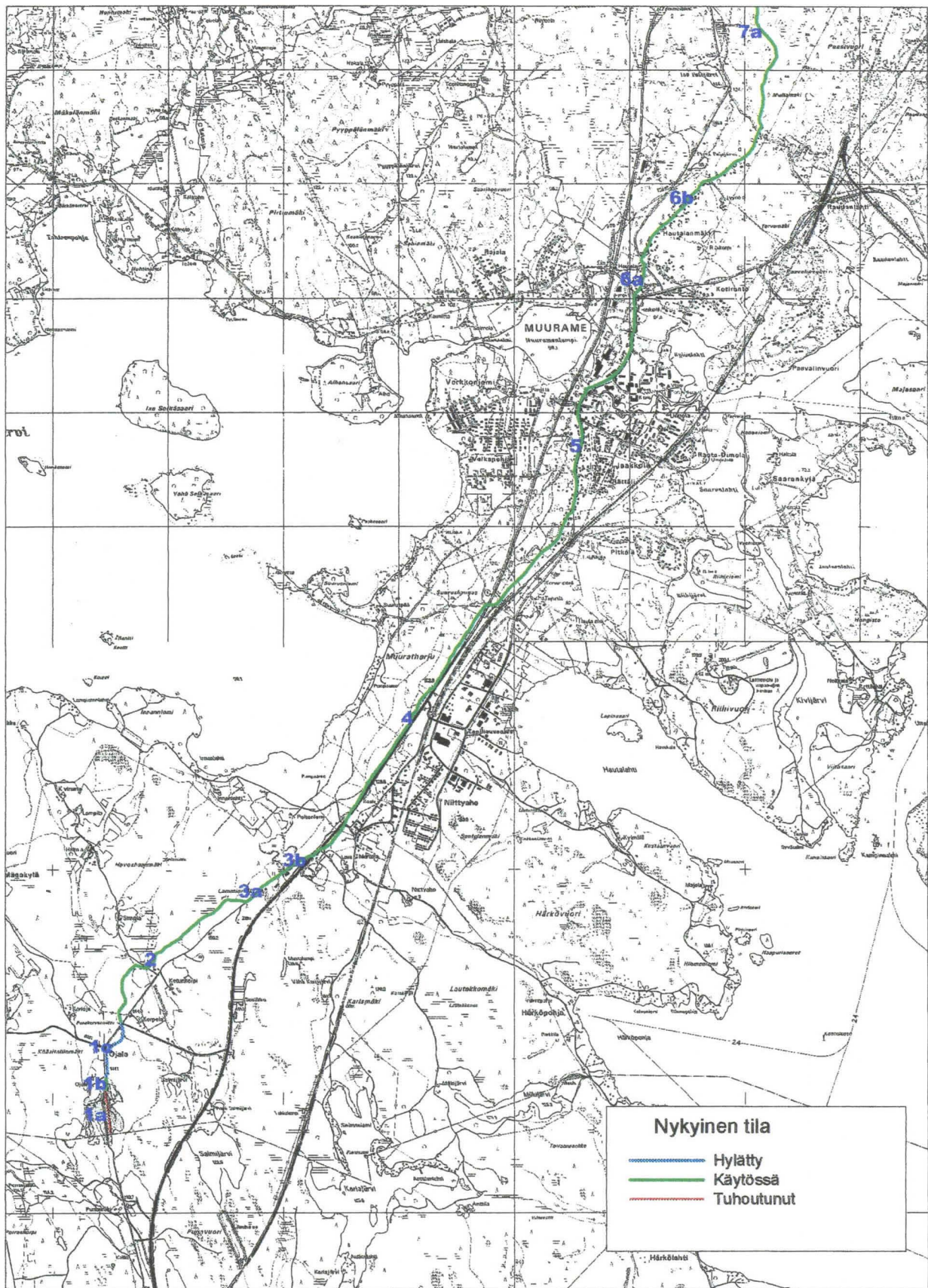
Kartta 5

Tielinja. Tien on katsottu säilyttäneen vanhan linjansa, jos sitä ei ole merkittävästi levennetty, oikaistu tai sen mutkia oioettu.

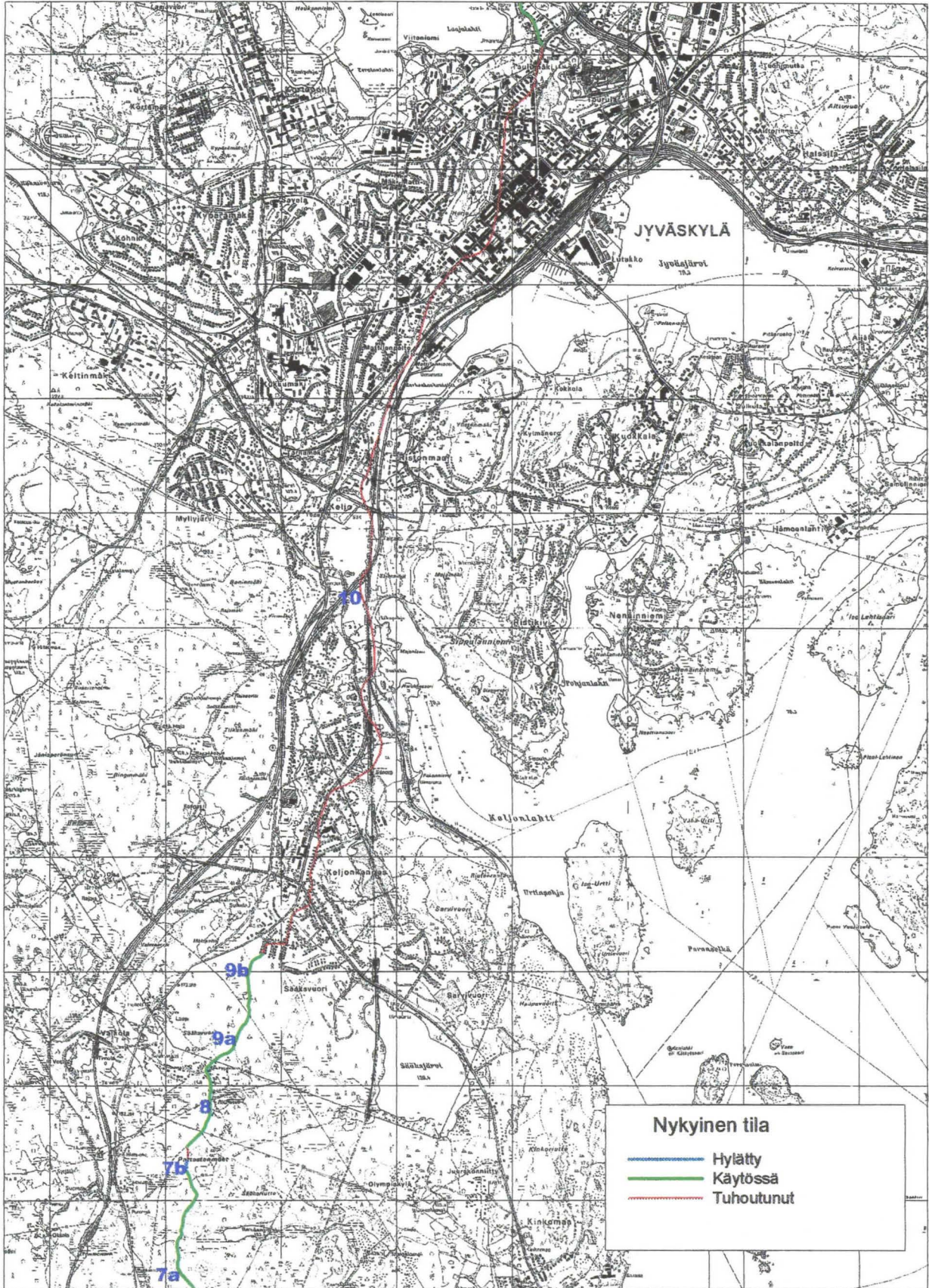
Kartta 5

Tielinja. Tien on katsottu säilyttäneen vanhan linjansa, jos sitä ei ole merkittävästi levennetty, oikaistu tai sen mutkia oioitu.

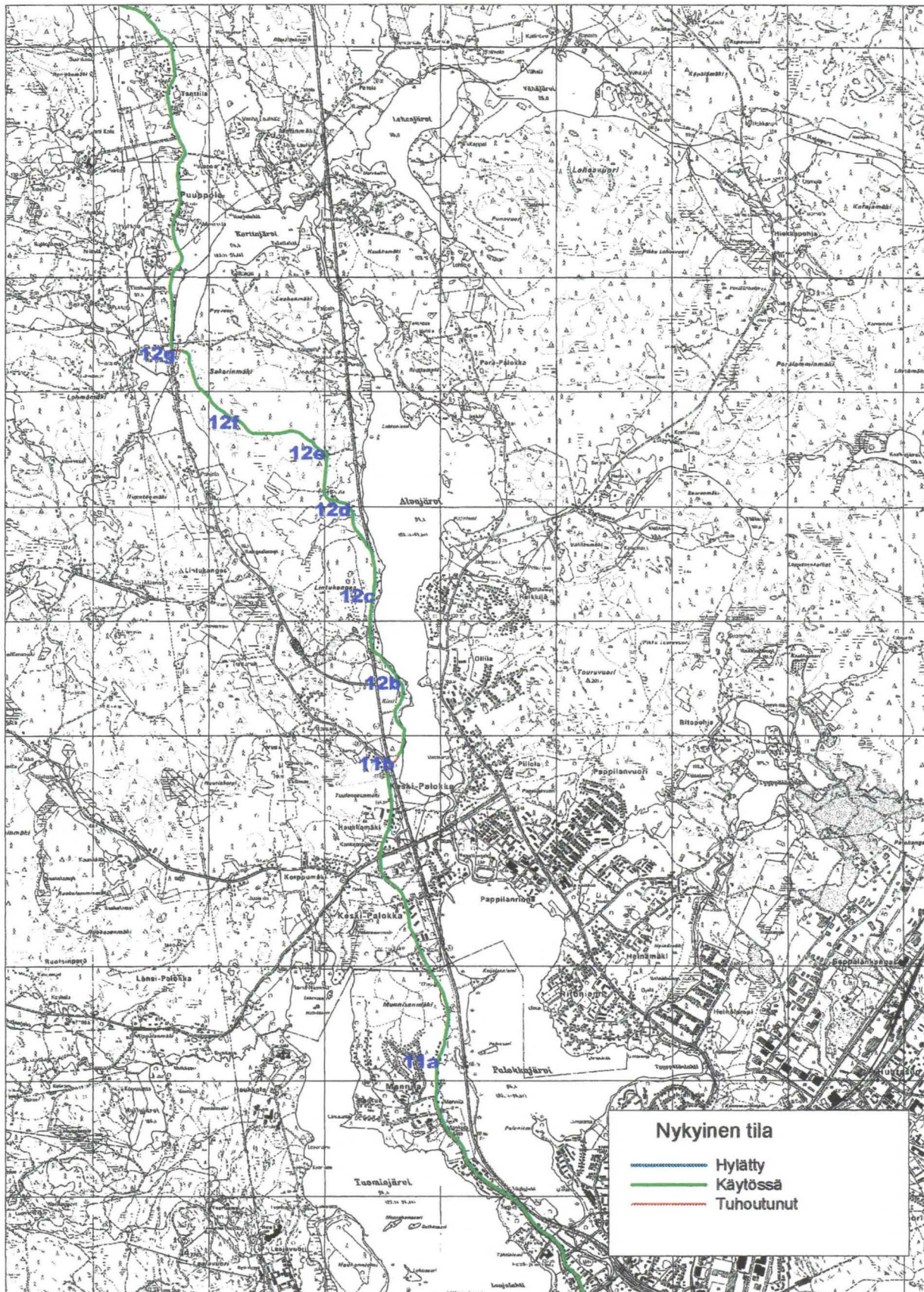
Kartta 6

Nykyinen tila. Tie on katsottu hylätyksi, mikäli sen käyttö on niin vähäistä, että se on umpeenkasvamassa tai on jo umpeenkasvanut.

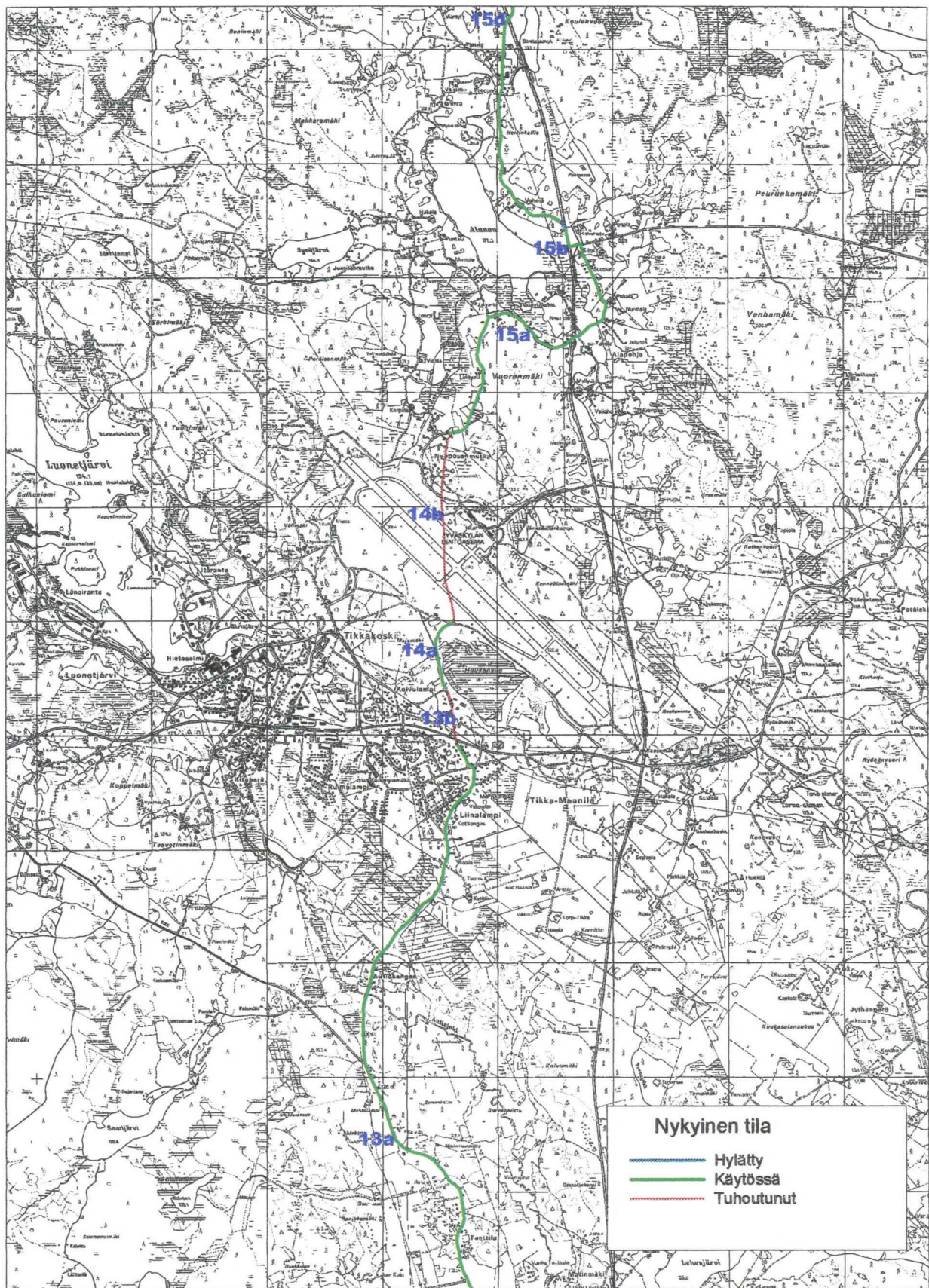
Kartta 6

Nykyinen tila. Tie on katsottu hylätyksi, mikäli sen käyttö on niin vähäistä, että se on umpeenkasvamassa tai on jo umpeenkasvanut.

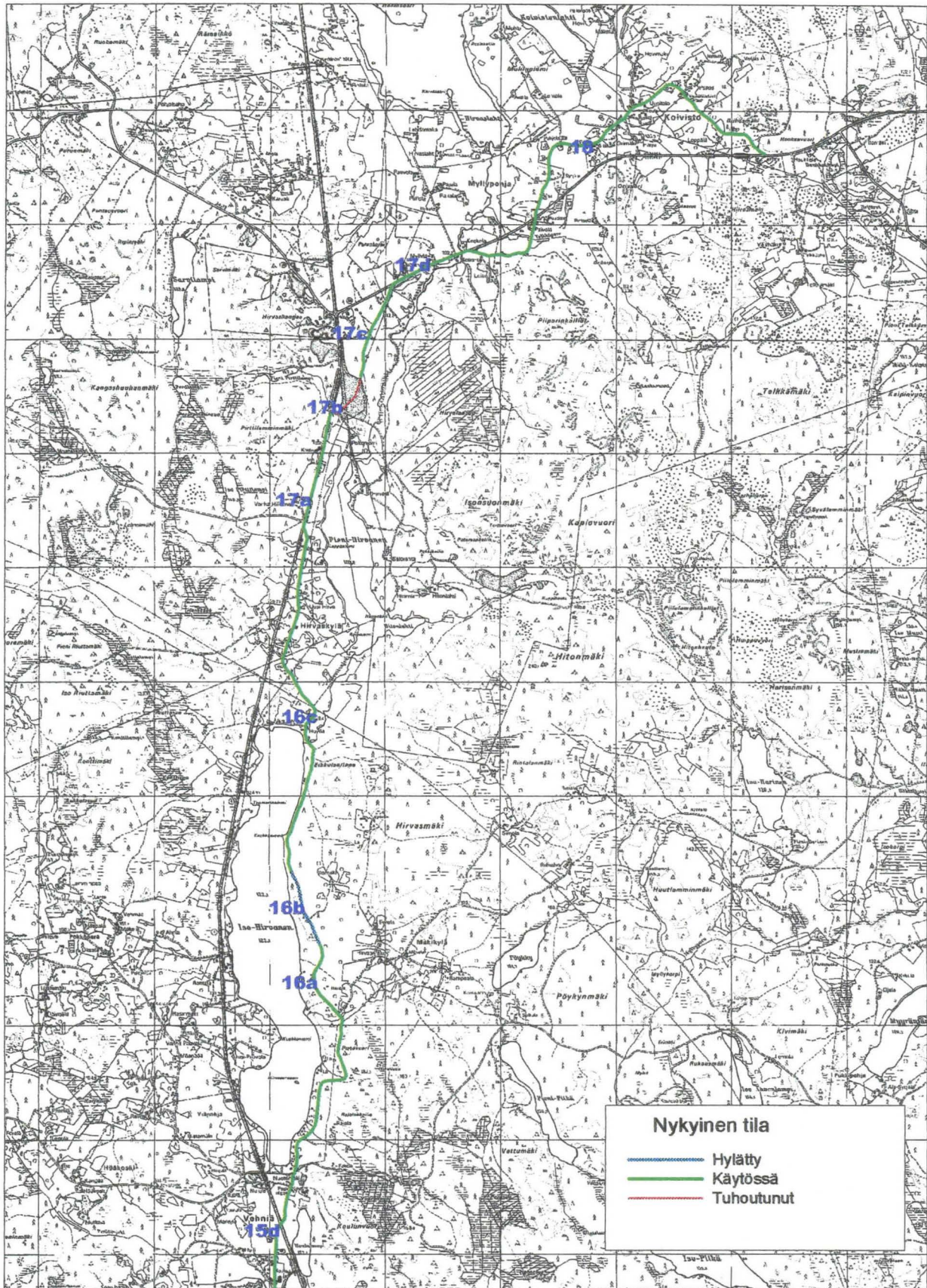
Kartta 6

Nykyinen tila. Tie on katsottu hylätyksi, mikäli sen käyttö on niin vähäistä, että se on umpeenkasvamassa tai on jo umpeenkasvanut.

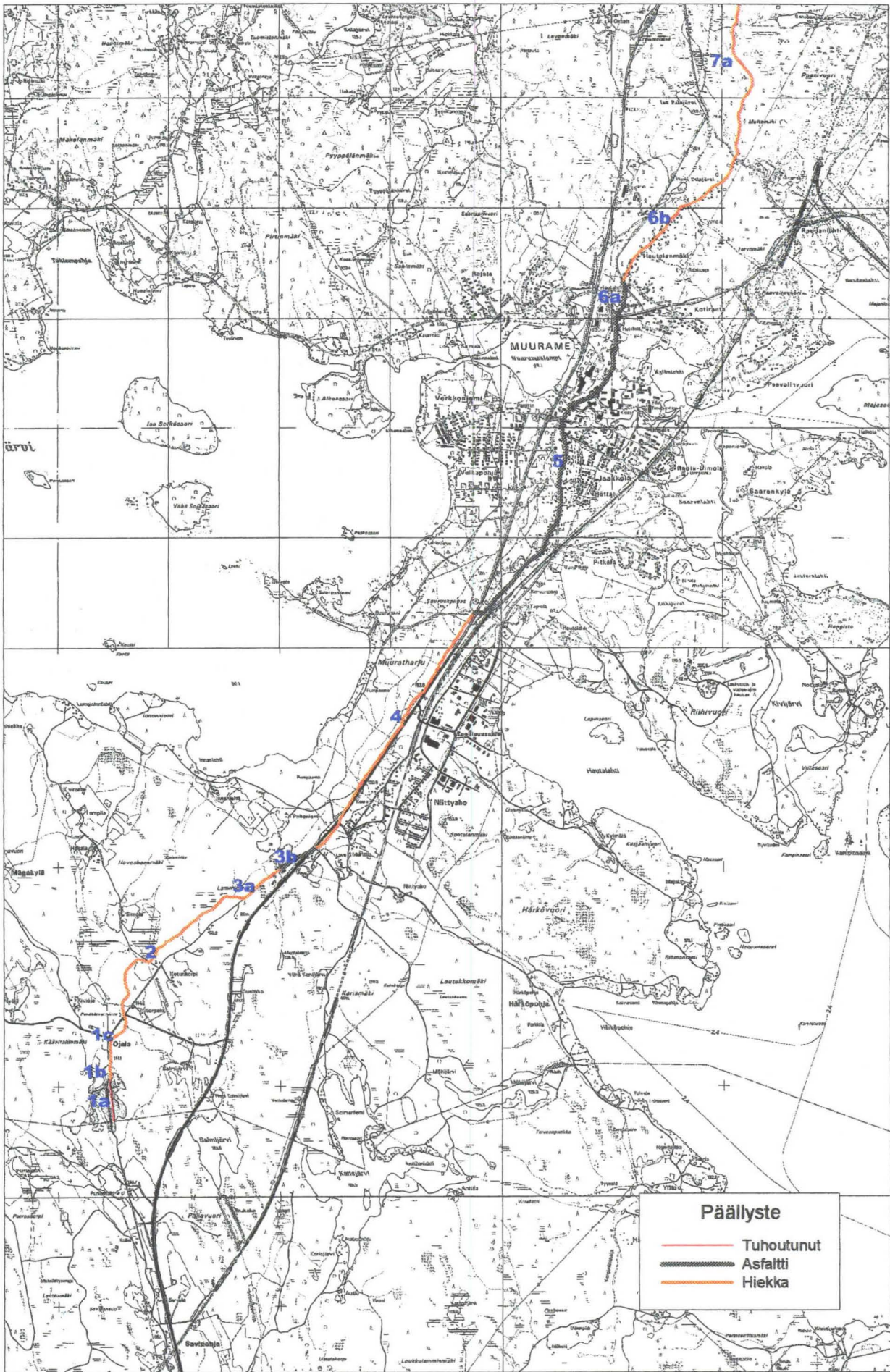
Kartta 6

Nykyinen tila. Tie on katsottu hylätyksi, mikäli sen käyttö on niin vähäistä, että se on umpeenkasvamassa tai on jo umpeenkasvanut.

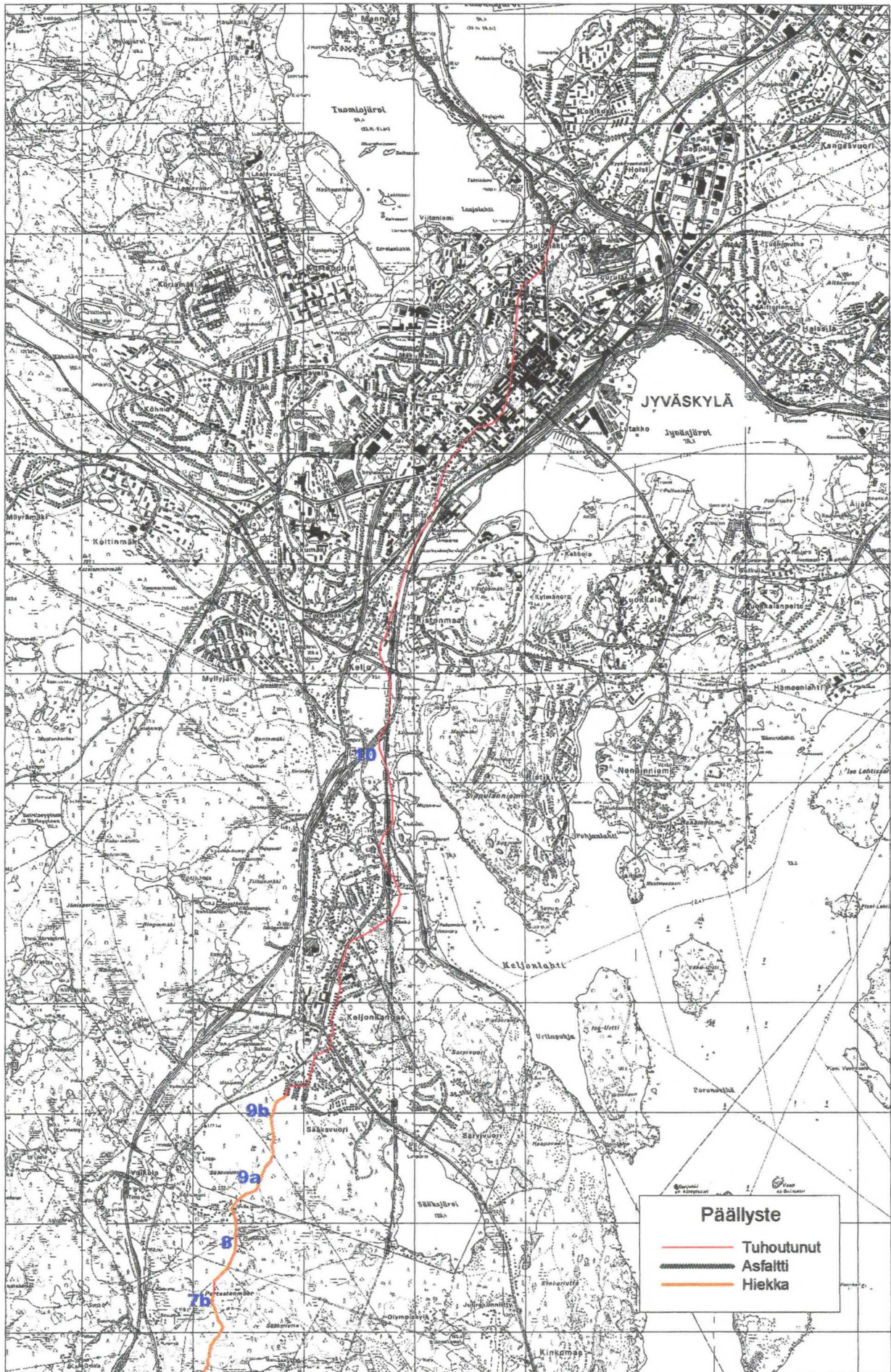

Kartta 6

Nykyinen tila. Tie on katsottu hylätyksi, mikäli sen käyttö on niin vähäistä, että se on umpeenkasvamassa tai on jo umpeenkasvanut.

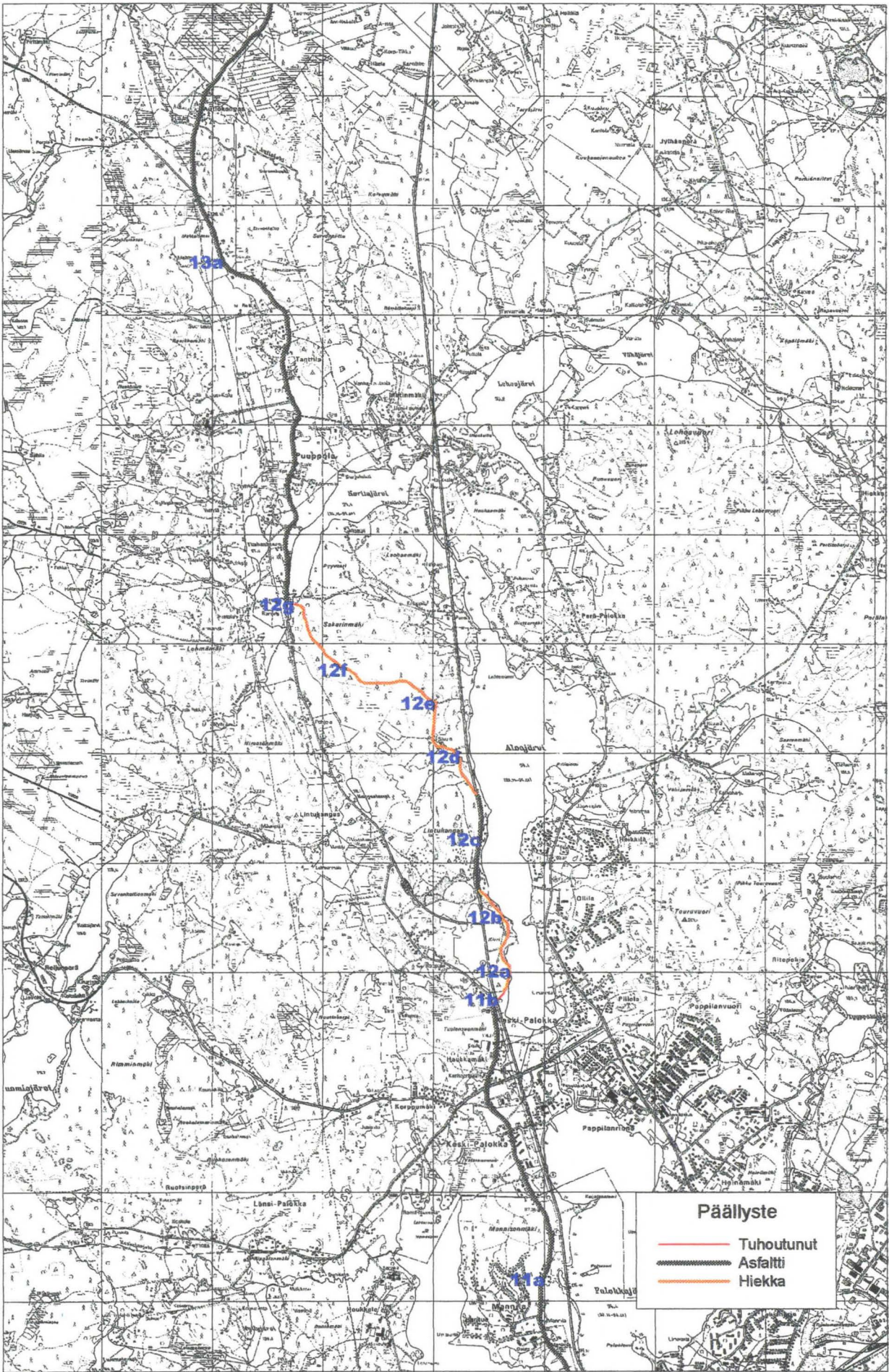

Kartta 7 Päällyste. Myös umpeenkasvanut tiesuudet on merkitty.

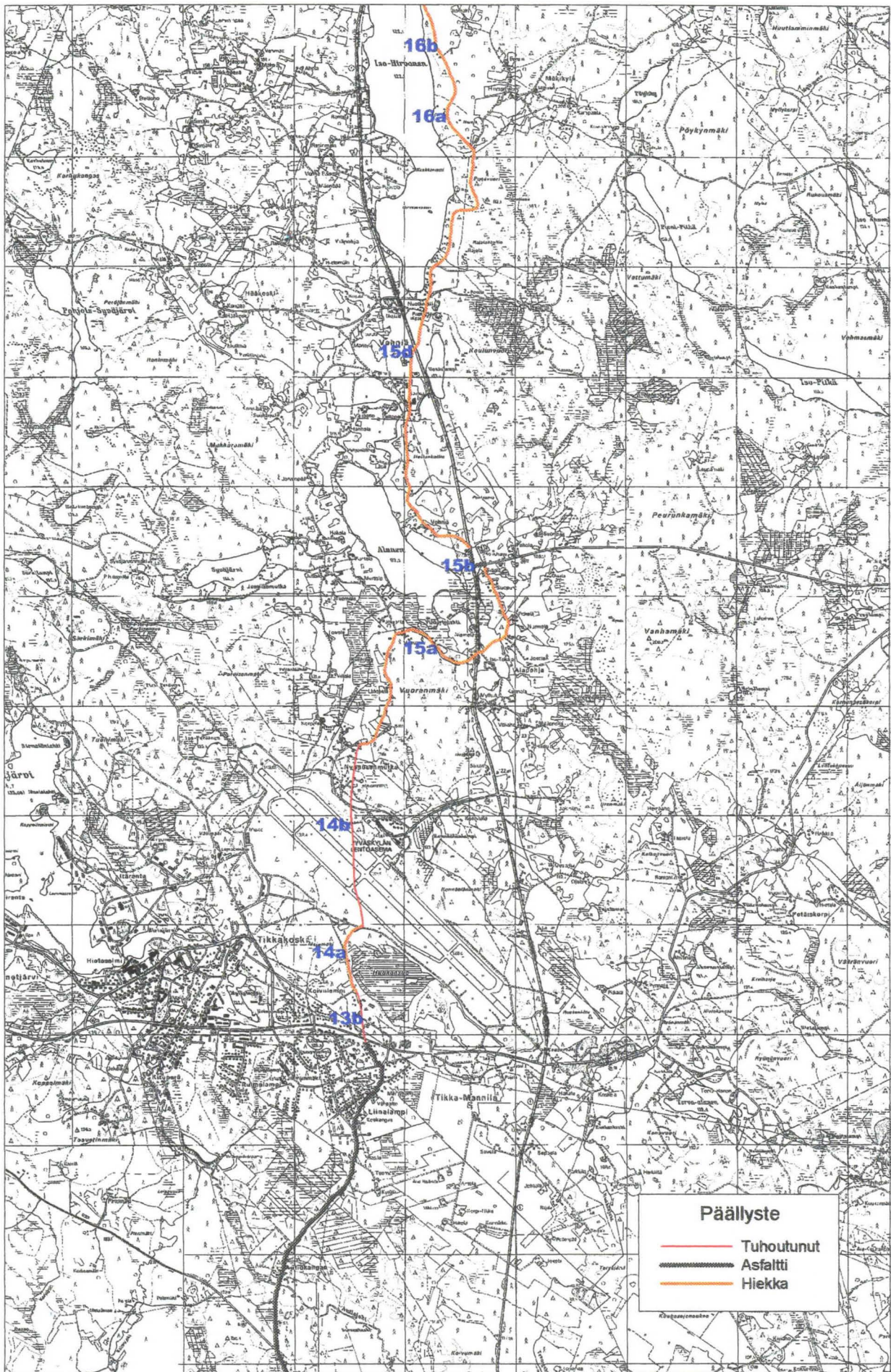
Kartta 7

Päällyste. Myös umpeenkasvanut tieosuudet on merkitty.

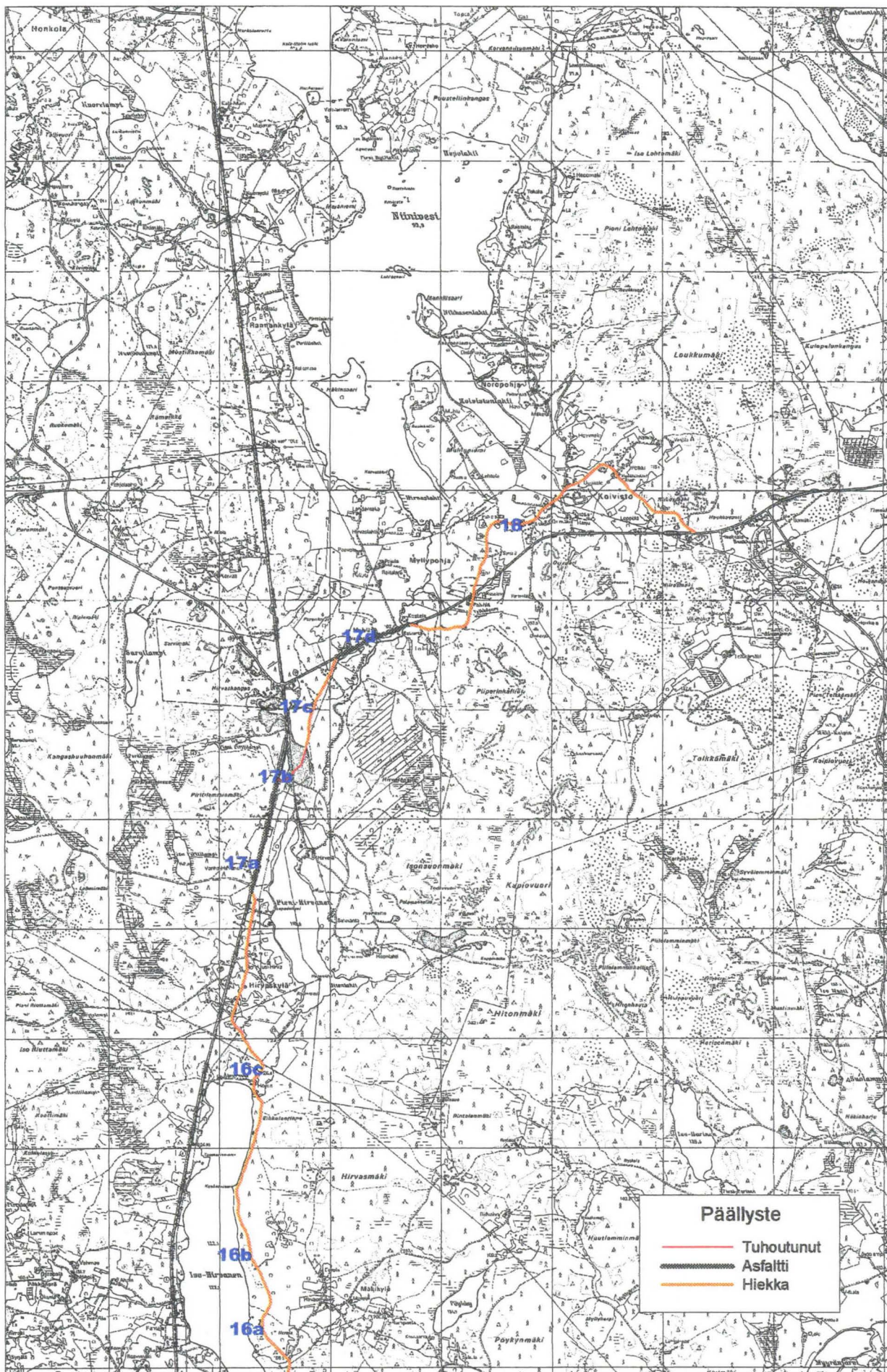
Kartta 7

Päällyste. Myös umpeenkasvanut tieosuudet on merkitty.

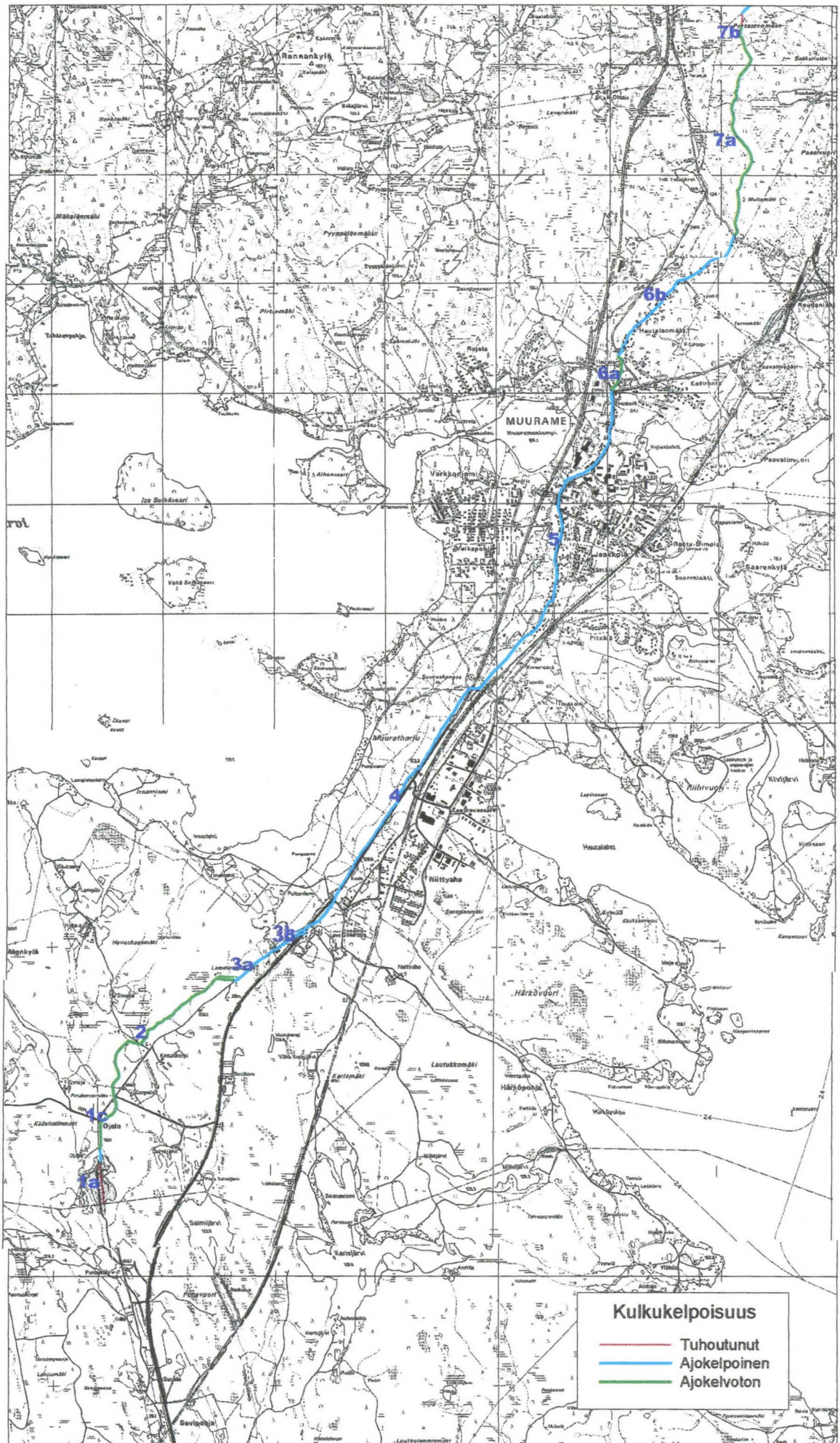
Kartta 7

Päällyste. Myös umpeenkasvanut tieosuudet on merkitty.

Kartta 7

Päällyste. Myös umpeenkasvanut tieosuudet on merkitty.

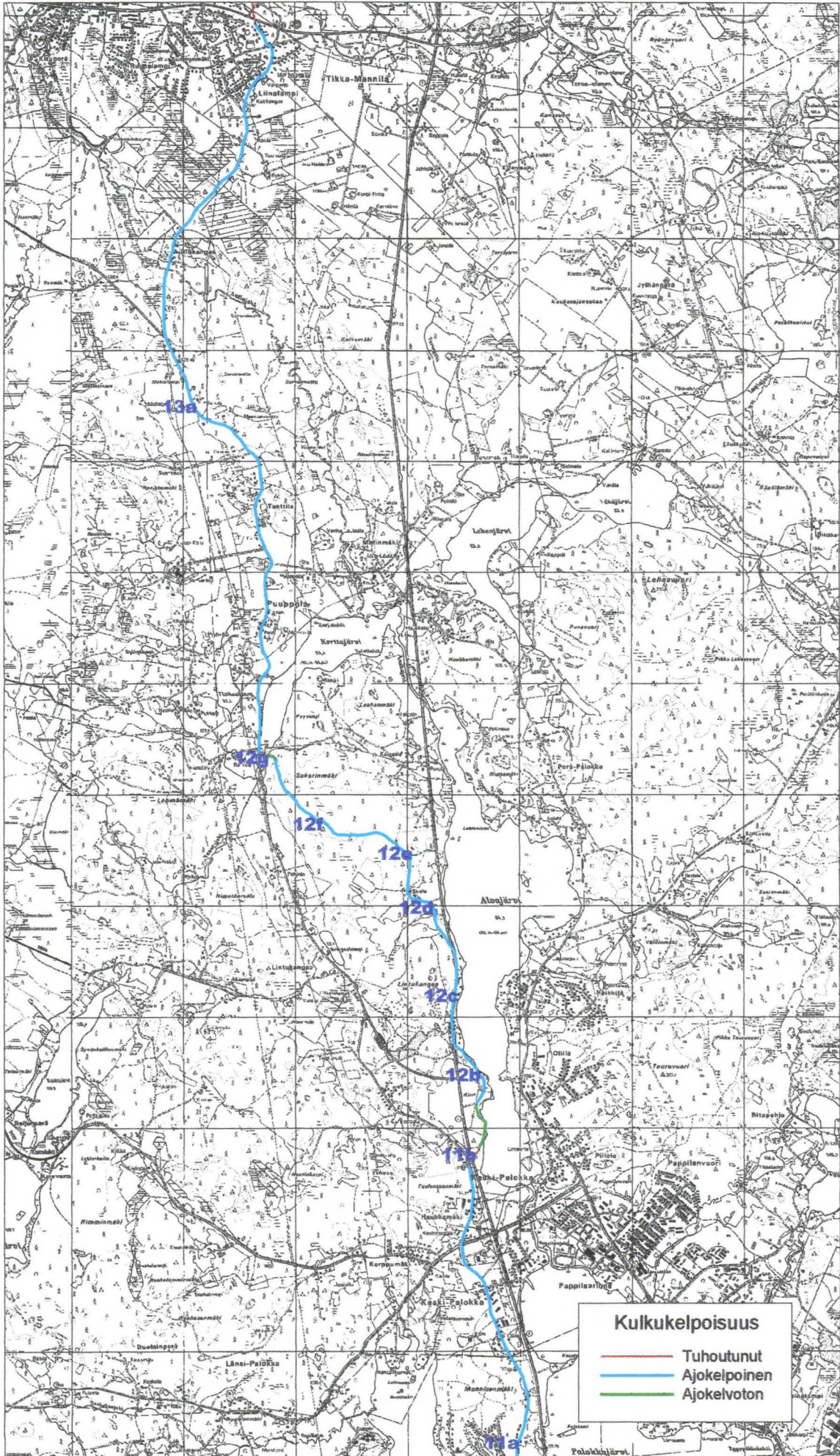
Kartta 8

Kulkukelpoisuus. Ajokelpoinen tarkoittaa tietä, jolla pääsee ajamaan kohtuullisen turvallisesti autoa vaurioittamatta. Tien päässä ei välttämättä ole kääntopaikkaa.

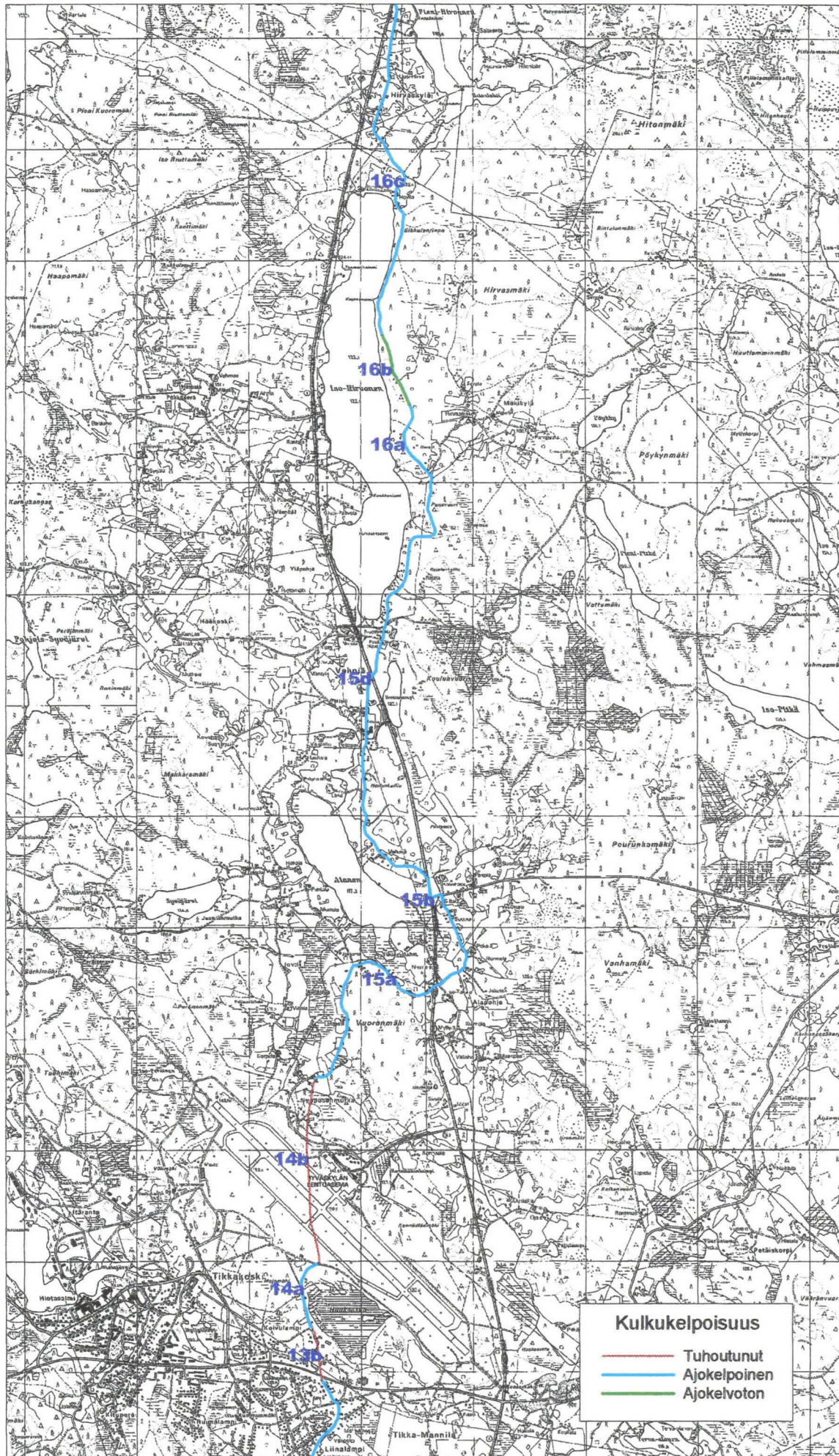
Kartta 8

Kulkukelpoisuus. Ajokelpoinen tarkoittaa tietä, jolla pääsee ajamaan kohtuullisen turvallisesti autoa vaurioittamatta. Tien päässä ei välttämättä ole käänköpaikkaa.

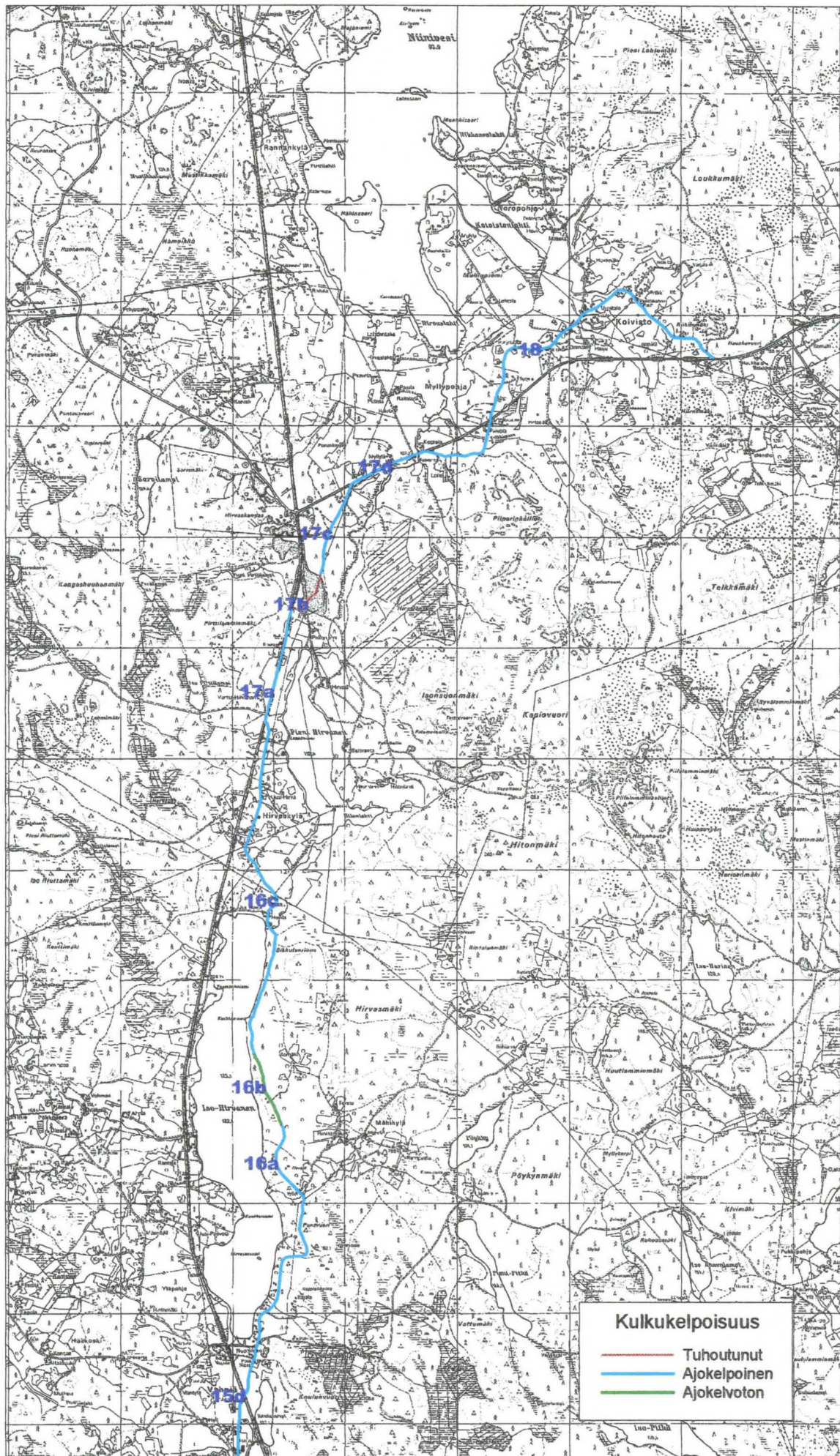
Kartta 8

Kulkukelpoisuus. Ajokelpoinen tarkoittaa tietä, jolla pääsee ajamaan kohtuullisen turvallisesti autoa vaurioittamatta. Tien päässä ei välttämättä ole käännytäpaikkaa.

Karta 8

Kulkukelpoisuus. Ajokelpoinen tarkoittaa tietä, jolla pääsee ajamaan kohtuullisen turvallisesti autoa vaurioittamatta. Tien päässä ei välttämättä ole käänköpaikkaa.

Kartta 8

Kulkukelpoisuus. Ajokelpoinen tarkoittaa tietä, jolla pääsee ajamaan kohtuullisen turvallisesti autoa vaurioittamatta. Tien päässä ei välttämättä ole käännytä.

Kartta 9

Muuramen Ojalassa harjoitusravirataa rakennettaessa Vanhaan Laukaantiehen tehdyt leikkaukset.

DIA

KUVALUETTELO

Kuvaaja: Auli Tourunen 4.-12. 6. 1998 Kohde: Vanha Laukaantie

Kuvat sijoitettu Museoviraston Rakennushistorian osaston arkistoon. (MV/RHO)

40052	Muurame	Tie Muuramen eteläpäässä Ojalassa. Vanha Laukaantie kulkee nykyisen tien itäpuolella. Kuva etelästä.
40053	Muurame	Ojalassa tie kulkee nykyisen tien itäpuolella hakkuuaukean poikki. Kuva etelästä.
40054	Muurame	Tie katkeaa vanhaan nelostiehen Ojalassa. Kuva lännestä.
40055	Muurame	Tie Ojalassa vanhan nelostien länsipuolella. Kuva etelästä.
40056	Muurame	Ketunkorven ja Simolan tilojen välillä tien reuna pengerrytetty. Kuva lännestä.
40057	Muurame	Tie katkeaa Ketunkorven ja Simolan tilojen välissä harjoitusraviradan leikkaukseen. Kuva etelästä.
40058	Muurame	Tie Ketunkorven ja Simolan tilojen välillä harjoitusraviradan leikkausten välissä. Kuva etelästä.
40059	Muurame	Harjoitusraviradan leikkaus Ketunkorven ja Simolan tilojen välillä. Kuva pohjoisesta.
40060	Muurame	Lamminmäestä etelään tien reuna pengerrytetty. Kuva idästä.
40061	Muurame	Tie Lamminmäellä suon eteläpuolella. Kuva etelästä.
40062	Muurame	Tie Lamminmäestä pohjoiseen vanhan kaatopaikan kohdalla. Kuva etelästä.
40063	Muurame	Tie Muuratharjun juurella. Kuva etelästä.
40064	Muurame	Vuonna 1898 rakennettu Muuramen silta. Kuva idästä.
40065	Muurame	Hautalan ohitse kulkeva kevyenliikenteenväylä. Kuva pohjoisesta.
40066	Muurame	Hautalan ohitse vievän tien vieressä sen itäpuolella kilometripylväs, jossa luku 4.
40067	Muurame	Hautalanmäentien alku. Kuva etelästä.
40068	Muurame	Vanha notkelmanylytyspaikka (?) eli kivilatomus kosteassa notkelmassa. Multamäen eteläpuolella. Kuva pohjoisesta.
40069	Muurame	Kivimuuri tien länsipuolella Multamäessä. Kuva pohjoisesta.
40070	Muurame	Tien reuna kivetty Multamäessä. Kuva etelästä.
40071	Muurame	Kuva suonreunassa olevasta rummusta (nykyaikainen). Kuva idästä.
40072	Muurame	Tie Multamäen ja Partastenmäkien välissä. Kuva pohjoisesta.
40073	Muurame	Partastenmäkien eteläpuolella hakkuuaukealla rumpu (nykyaikainen?). Kuva lännestä.
40074	Muurame	Tie hakkuuaukealla Partastenmäistä etelään, kuva pohjoisesta.
40075	Muurame	Tie Partastenmäissä. Kuva pohjoisesta.
40076	Muurame	Tie Partastenmäkien pohjoispuolella Kaatopaikan vieressä. Kuva pohjoisesta.
40077	Muurame	Partastenmäkien puron ylitys. Kuva lännestä.
40078	Muurame	Tien mahdollinen jatko Partastenmäkien pohjoispuolella. Kuva etelästä.

40079	Muurame	Tie Partastenmäkien ja Rajahongan välissä. Kuva etelästä.
40080	Jyväskylä	Tie Rajahongassa. Kuva pohjoisesta.
40081	Jyväskylä	Oja tien länsipuolella Rajahongasta pohjoiseen. Kuva etelästä.
40082	Jyväskylä	Rajahongan ja Keljonkankaan välissä suon laidalla salaojaputki tien alitse. Kuva idästä.
40083	Jyväskylä	Tie Rajahongan ja Keljonkankaan välissä suon pohjoispuolella. Kuva etelästä.
40084	Jyväskylä	Tie päättyy Keljonkankaalla rivitalon pihalle. Kuva etelästä.
40085	Jyväskylän mlk	Vanha nelostie Palokassa. Kuva pohjoisesta.
40086	Jyväskylän mlk	Kirrin kohdalla tien reunassa pengeri. Kuva idästä.
40087	Jyväskylän mlk	Tie Kirrissä. Kuva etelästä.
40088	Jyväskylän mlk	Tie Sivulan tilalla. Kuva etelästä.
40089	Jyväskylän mlk	Tie Sakarinmäen risteyksestä Sivulaan. Kuva pohjoisesta.
40090	Jyväskylän mlk	Tie Sakarinmäeltä kuvattuna. Kuva lännestä.
40091	Jyväskylän mlk	Tie Sakarinmäellä. Kuva lännestä.
40092	Jyväskylän mlk	Tie Sakarinmäen länsipuolella. Kuva lännestä.
40093	Jyväskylän mlk	Sakarinmäen länsipuolella Korttajärvestä lähtevän puron yli menevä silta. Kuva lännestä.
40094	Jyväskylän mlk	Tie Liinakankaalla. Kuva pohjoisesta.
40095	Jyväskylän mlk	Tie Huukonsuon reunassa Jyväskylän lentoaseman eteläpuolella. Kuva etelästä.
40096	Jyväskylän mlk	Tie Jyväskylän lentoaseman eteläpuolella. Kuva pohjoisesta.
40097	Laukaa	Alasen ja Vuorenmäen tie. Kuva pohjoisesta.
40098	Laukaa	Silta Siltalassa. Kuva idästä.
40099	Laukaa	Hylätty pätkä Vehniän kylätietä. Kuva lännestä.
40100	Laukaa	Tie Vehniällä Vehniän talon pohjoispuolella. Kuva pohjoisesta.
40101	Laukaa	Tie Vehniän Rajalassa. Kuva etelästä.
40102	Laukaa	Tie Ilomäen ja Punavuoren välissä. Kuva pohjoisesta.
40103	Laukaa	Tie Ilomäestä etelään. Kuva pohjoisesta.
40104	Laukaa	Tien yli rakennettu Ilomäessä puroille ylityspaikka. Kuva lännestä.
40105	Laukaa	Tie kasvamassa umpeen Ilomäessä. Kuva pohjoisesta.
40106	Laukaa	Tie Ison-Hirvasen rannalla rantaterassilla Eikkulanrinteessä. Kuva etelästä.
40107	Uurainen	Tie Hirvaskylässä, alhaalla kivrumpu. Kuva pohjoisesta.
40108	Uurainen	Hirvaskylän kivrumpu. Kuva idästä.

40109	Uurainen	Tie Hovilan pohjoispuolella, missä katkeaa ojaan. Kuva etelästä.
40110	Äänekoski.	Tie Loilon ja Päivölän välissä. Kuva idästä.
40111	Äänekoski.	Kaksi kilometri(?)pylvästä Koivistossa. Pitimmässä ehkä luku 48, enemmän luku 480. Pylväät Hujakon risteyksestä hieman länteen. Kuva lännestä.
40112	Äänekoski.	Hujakon tienhaara Koivistossa. Kuva idästä.